Euroopa Komisjon

[SÜGIS 2015 ▸ NR 54]

panorama inforegio

Suurendame energialiidu võimsust

Ühtekuuluvus-poliitika toel

- Investeeringud Euroopa majanduse toetamiseks
- Piirkondade elustamine aruka spetsialiseerumise kaudu
- Haldussuutlikkuse suurendamine ja tõhus avalik haldus

Regionaal- ja linnapoliitika

[SÜGIS 2015 ▸ NR 54]

panorama inforegio

▸JUHTKIRI 3
Corina Crețu, Euroopa Komisjoni regionaalpoliitika volinik

ERIÜLEVAADE

▸ENERGIALIIDU TEOSTAMINE ROHUJUURE TASANDIL 4-7

▸ELi VAHENDID AITAVAD KREEKAL JÄTKUSUUTLIKKU TULEVIKKU KUJUNDADA 8-9

INTERVJUUD

▸KREEKA – TESSAALIA KESKENDUB TULEVIKULE 10-11
Dr Kostas Agorastos, Tessaalia piirkonna kuberner

▸PIIRKONNAD TULEVASE MAJANDUSKASVU TEERAJAJATENA 12-13
Markku Markkula, Regioonide Komitee president

▸SLOVAKKIA ON VALMIS JUHIROLLI VÕTMA 14-15
Ľubomir Važny, peaministri asetäitja investeeringute küsimustes

▸EESTI: KESKENDUMINE KONKURENTSIVÕIMELE JA MAJANDUSKASVULE 16-17
Sven Sester, rahandusminister

▸AVALIK HALDUS MUUTUB TÕHUSAMAKS 18-19

▸ELi FONDIDE TUTVUSTAMINE KOHALIKUL TASANDIL 20-21

▸KODANIKE TEADLIKKUS JA ARUSAAM ELi REGIONAALPOLIITIKAST 22-23
Uusima Eurobaromeetri küsitluse tulemused

▸PIIRKONDADE MAJANDUSELU ÜMBERKUJUNDAMINE ARUKA SPETSIALISEERUMISE KAUDU 24-29

▸REGIOSTARS 2015 30-31

▸OMA SÕNADEGA 32-35
Sidusrühmade arvamus 2014.–2020. aasta ühtekuuluvuspoliitika kohta

▸LÜHIUDISED 36-37

▸UUS JUHEND KULUDE-TULUDE ANALÜÜSIMISEKS PROJEKTIDE HINDAMISEL 38-39

▸STRATEEGIA „EUROOPA 2020" EESMÄRKIDE SAAVUTAMISE MÕÕTMINE 40-41

▸PROJEKTID 42-43
Projektide näited Taanist ja Kreekast

▸AJAKAVA 44

Kaas: laineenergia muundurite katsetamine (Wave Hub, Ühendkuningriik).

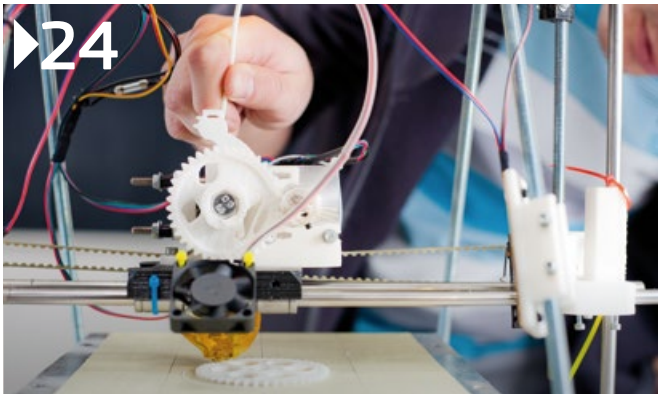

Fotod (lehed).
Esikaas: pildi omanik on Wave Hub Ltd.
Leheküljed 3, 8, 19, 28–29, 31, 37, 38: © Euroopa Komisjon
Leheküljed 4–7: Ühendkuningriik: piltide omanik on Welsh School of Architecture – Cardiff University; Eesti: © Kaarel Langemets; Prantsusmaa: Laurent Ghekiere © Union sociale pour l'habitat
Lehekülg 9: © Discoveroom
Leheküljed 10–11: © Tessaalia piirkond
Lehekülg 12: © Regioonide Komitee
Leheküljed 13 ja 26: © Shutterstock
Leheküljed 14–15: Slovakkia valitsus
Lehekülg 16: © Eesti Vabariigi Rahandusministeerium
Lehekülg 17: © Lennusadam /A. Maasik
Lehekülg 21: © Maciej Śmiarowski/KPRM
Leheküljed 32–35: Iirimaa © MEFSS; Leedu © Leedu rahandusministeerium; Portugal © azores.gov.pt
Lehekülg 36: © INSULEUR/Clément Bonnay
Leheküljed 42–43: Kreeka © Incrediblue; Taani © Little Smart Things

Selle ajakirja inglis-, prantsus-, saksa-, bulgaaria-, kreeka-, hispaania-, itaalia-, poola- ja rumeeniakeelne versioon on trükitud ringlussevõetud paberile. Elektroonilisel kujul on see saadaval 22 keeles aadressil http://ec.europa.eu/regional_policy/et/information/publications/panorama-magazine/

Väljaande sisu koostamine lõpetati august 2015.

ÕIGUSLANE TEAVE
Ei Euroopa Komisjon ega ükski selle nimel tegutsev isik ei vastuta väljaandes sisalduva teabe kasutamise ega vigade eest, mis võivad vaatamata hoolikale ettevalmistusele ja kontrollimisele tekstis esineda. Väljaanne ei kajasta tingimata Euroopa Komisjoni vaateid ega seisukohti.

ISSN 1725-8200

© Euroopa Liit, 2015

Paljundamine on lubatud tingimusel, et viidatakse allikale.

Kolmanda osapoole autoriõigusega kaitstud materjali kasutamiseks/paljundamiseks tuleb saada luba autoriõiguse valdaja(te)lt.

JUHTKIRI

Corina Crețu
Euroopa Komisjoni regionaalpoliitika volinik

Uue Kreeka abipaketi vastuvõtmise järel teatas komisjon, et 2020. aastani investeeritakse Kreeka majandusse ELi eelarvest üle 35 miljardi euro töökohtade loomise ja majanduskasvu edendamiseks.

Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid annavad olulise panuse Kreeka majanduse elavdamisse. Eelmises detsembris vastu võetud 2014.–2020. aasta rakenduskavad näevad ette rohkem kui 20 miljardi euro investeerimist Kreeka teadusesse ja innovatsiooni, IKT-sektorisse, VKEde konkurentsivõime tõstmisesse, energiatõhususse, säästvasse linnaarengusse, haridusse ja sotsiaalsesse kaasamisse. Nüüd on Kreeka ametiasutustel võimalus hakata neid kavasid ellu viima.

Energialiit

Osalesime aktiivselt 2015. aasta veebruaris komisjonis vastu võetud energialiidu paketi ettevalmistamises. Selles sätestatakse strateegia vastupidava energialiidu loomiseks ja tulevikule orienteeritud kliimapoliitika kujundamiseks. Energiastrateegia tugeva piirkondliku mõõtme tõttu täidab ELi ühtekuuluvuspoliitika võtmerolli energialiidu loomises. Selleks on vaja oluliselt suurendada vähese CO_2-heitega majanduse arendamise rahastamist, muu hulgas investeeringuid säästvasse energiamajandusse – energiatõhususe tõstmisse, taastuvenergiasse ja nutivõrkudesse – ja säästvasse multimodaalsesse linnatransporti. Liikmesriigid on oma partnerluslepingutes selleks otstarbeks eraldanud juba ligi 38 miljardit eurot.

Open Days

Sel aastal on Euroopa piirkondade ja linnade nädala OPEN DAYS teema „Euroopa piirkonnad ja linnad: investeerimise ja kasvu partnerid". 2015. aasta Euroopa piirkondade ja linnade nädalal keskendutakse VKEdele ja töökohtade loomisele, digitaalsele ühisturule, energiale, ning linna- ja maapiirkondade arengule.

Ühtekuuluvuspoliitika fondide kaudu investeeritakse Euroopa piirkondadesse, linnadesse ja majandusse 2014.–2020. aastal 351,8 miljardit eurot ning OPEN DAYS 2015 pakub riikide ja piirkondade korraldusasutustele, toetusesaajatele ja ELi institutsioonidele suurepärast foorumit mõtete vahetamiseks ning vahendite rakendamiseks asjakohaste ja pragmaatiliste lähenemisviiside väljatöötamiseks.

Samuti võõrustab OPEN DAYS 2015. aasta RegioStarsi auhinnakonkurssi, kus innovatiivsed ja innustavad ELi ühtekuuluvuspoliitika fondide toetatavad projektid esitlevad oma huvitavaid ja originaalseid algatusi aruka, säästliku ja kaasava majanduskasvu ning linnade ümberkujundamise alal. Nendele prestiižsetele auhindadele konkureerimiseks on valitud 17 projekti 143 võistlusele esitatud projekti hulgast.

ENERGIALIIDU TEOSTAMINE ROHUJUURE TASANDIL

2015. aasta veebruaris võeti Euroopa Komisjonis vastu energialiidu pakett. Selles sätestatakse strateegia vastupidava energialiidu loomiseks ja tulevikule orienteeritud kliimapoliitika kujundamiseks. Regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraat on energialiidu paketi ettevalmistamises aktiivselt osalenud ja täidab oma investeerimisprogrammide kaudu tähtsat rolli vähese CO_2-heitega majandusele üleminekus Euroopas.

Uus energialiidu strateegia hõlmab viit tihedalt seotud ja üksteist toetavat poliitikamõõdet:

- energiajulgeolek;
- täielikult integreeritud energia siseturg;
- energiatõhusus;
- majanduse dekarboniseerimine;
- teadustegevus, innovatsioon ja konkurentsivõime suurendamine.

Neis valdkondades on ühtekuuluvuspoliitikal oluline osa vajalike investeeringute tagaja ja tegelike muutuste toetajana. Ühtekuuluvuspoliitika peamisteks panusteks on vähese CO_2-heitega majanduse rahastamise suurendamine, rahastamisvahendite senisest laialdasem kasutamine, liikmesriikidele tehnilise abi ja suutlikkuse suurendamist võimaldava abi andmine ning strateegiat toetavate projektide elluviimine. Need investeeringud toetavad olulisel määral kõiki energialiidu strateegia mõõtmeid.

Kriitiline lüli

Ühtekuuluvuspoliitika on energialiidu strateegia üks võtmeteguritest, ühendades vahetult piirkondade ja linnade poliitikakujundajaid. Regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadil on pikaajaline kogemus piiriülese, piirkondliku ja kohaliku tasandi tegevuses, mis on strateegia elluviimiseks üliioluline.

Liikmesriikide 2014.–2020. aasta rakenduskavades on vähese CO_2-heitega majandusele ülemineku eesmärki (4. temaatiline eesmärk) toetavatele projektidele eraldatud ligikaudu 39 miljardit eurot, mida on eelmise programmitöö perioodiga võrreldes kaks korda rohkem. Vähese CO_2-heitega majanduse arendamise rahastamine hõlmab investeeringuid säästvasse energiamajandusse – energiatõhususe tõstmisse, taastuvenergiasse ja nutivõrkudesse – ja säästvasse multimodaalsesse linnatransporti ning nende valdkondadega seotud teadus- ja innovatsioonitegevusse.

Samuti rahastatakse transpordisektori dekarboniseerimist ja üleminekut säästvatele transpordiliikidele ning energia nutivõrke (7. temaatiline eesmärk).

Investeerimisprioriteedid

Säästvasse energiamajandusse investeerimisel keskendutakse energiatõhususele, eriti elamute ja üldkasutatavate hoonete (ja muu üldkasutatava taristu) energiatõhususele, ning ettevõtetele, eriti VKEdele. Kavandatud on mahukad investeeringud taastuvenergiasse, suure kasuteguriga koostootmisesse ja keskküttesse ning elektrienergia nutivõrkudesse.

Lisaks toetab ühtekuuluvuspoliitika investeeringuid arukatesse elektrienergia ja gaasi jaotus-, salvestus- ja ülekandesüsteemidesse, peamiselt vähem arenenud piirkondades. See taristu peab toetama arukate süsteemide väljaarendamist ja täiendama vähese CO_2-heitega majandusele üleminemist toetavaid investeeringuid.

Ühtekuuluvuspoliitika vahenditest toetatakse ka transpordisektori dekarboniseerimist energiatõhususe suurendamise ja säästvatele transpordiviisidele ülemineku kaudu. Investeeringud suunatakse peamiselt säästva multimodaalse linnatranspordi, raudteetranspordi ja veeteede arendamisse, multimodaalse reisimise hõlbustamisse, arukatesse transpordisüsteemidesse, säästvamasse ühistransporti ja alternatiivkütustesse.

Erasektori investeeringute ligitõmbamine

Energiavaldkonnas peaks suurem osa investeeringutest tehtama erasektori rahastamisallikatest, kuna need projektid võimaldavad üldiselt teenida tulu taastuvenergia müügist või saavutada rahalist säästu suurenenud energiatõhususe tõttu. Kui projekti sponsorid ei leia finantsturgudelt piisavalt rahastust või kui projekt ei võimalda investeeringu täielikku tagasiteenimist, võib seda toetada avaliku sektori vahenditest.

Avaliku sektori piiratud vahendite võimalikult efektiivseks kasutamiseks suurendatakse rahastamisvahendite kasutamist. Komisjoni investeerimiskava näeb ette, et ligikaudu 20% investeeringutest vähese CO_2-heitega majandusele ülemineku projektidesse tuleb teha rahastamisvahendite kaudu.

Laenude, tagatiste ja omakapitali pakkumise tõttu tõmbab ELi rahastus ligi täiendavaid avaliku sektori ja erasektori investeeringuid. Rahastamisvahendite, eriti laenude ja omakapitali,

ÜHENDKUNINGRIIK

ERF rahastas esimest plussenergiaga tarka maja

Walesi Cardiffi ülikooli vähese CO_2-heitega tehnoloogiate spetsialistid projekteerisid ja ehitasid Ühendkuningriigi esimese spetsiaalse soodsa hinnaga energiatarga maja, mis toodab rohkem elektrienergiat, kui kulutab.

Walesi vähese CO_2-heitega tehnoloogiate instituudi projekti SOLCER raames projekteeritud ja ehitatud ning osaliselt ERFi rahastatud ainulaadses majas on esmakordselt kombineeritud tavapärasest väiksem energiakulu, taastuvenergia kasutamine ja energia salvestamine, mis koos võimaldavad toota rohkem energiat, kui maja ise kulutab.

Energiakulu võimaldas drastiliselt vähendada ülitõhus soojustus, mis vähendab energiakaotust õhu kaudu. Uuenduslik energiatõhus disain hõlmab kergbetoonist struktuurse soojusisolatsiooniga seinapaneele. Lõunapoolne katuseviil on kaetud spetsiaalselt selle maja jaoks valitud päikesepaneelidega, mis lasevad läbi piisavalt valgust katusealuse ruumi loomulikuks valgustamiseks.

EESTI

Korterelamute renoveerimistoetus

2009. aastal, kui saabus finants- ja majanduskriisi haripunkt, asutas Eesti korterelamute jaoks laenufondi, saades sellega esimeseks riigiks, kes kasutab ELi struktuurifonde korterelamute renoveerimisprogrammis. Fondi kaasati 17,7 miljonit eurot ERFist, 28,8 miljoni euro suurune laen Euroopa Nõukogu Arengupangalt ja 20,2 miljonit eurot riigieelarve vahenditest. Fond anti haldamiseks sihtasutusele KREDEX ja finantsvahendajatena kaasati kaks kommertspanka.

Seni (2014. aasta novembri seisuga) on fond rahastanud rohkem kui 600 hoone renoveerimist, suurendades energiatõhusust ja parandades elamistingimusi rohkem kui 22 000 korteris. Skeem, mida võis kombineerida projekteerimistoetusega ja tulemuspõhise tagastamatu toetusega, rajas sektoris teed erasektoripoolsele rahastamisele 2014.–2020. aasta programmitöö perioodil.

Lugege ka artiklit korrusmajade energiatõhususe tõstmise eesmärgil renoveerimisest Leedus leheküljel 34.

eeliseks on ka see, et käibevahenditena võimaldavad need jätkata projektide toetamist ka pärast rahastamisperioodi lõppu. Tagastamatut abi võib kasutada täiendava toetusena näiteks hoonete energiatõhususe seaduslikke miinimumnõudeid ületavaks süvarenoveerimiseks, uudsete tehnoloogiate väljatöötamiseks või sotsiaalsete probleemide leevendamiseks.

Liikmesriigid ja piirkonnad peavad tagama, et rahastamine avaliku sektori vahenditest ei asendaks erasektori investeeringuid, vaid täiendaks neid ja tõmbaks neid ligi.

Rahastamisvahendid

Korraldusasutustel soovitatakse leida võimalusi rahastamisvahendite kasutamiseks, et investeeringute mõju suurendada. Kasutada võib standardiseeritud rahastamisvahendeid, näiteks elamute energiatõhususe ja taastuvenergia kasutamise suurendamiseks kasutatavate laenude ja nn renoveerimislaenu rahastamisvahendit.

Euroopa Investeerimispank ja komisjon on loonud tehnilise eriabi platvormi nimega *fi-compass*, mis pakub praktilist oskusteavet ja õppevahendeid rahastamisvahendite kasutamise kohta. Platvormi *fi-compass* veebisaidil leidub korraldusasutustele, finantsvahendajatele ja muudele huvitatud osalistele mõeldud suuniseid, juhendeid ja juhtumiuuringuid.

Korraldusasutuste võrgustik

Liikmesriikide toetamiseks energiainvesteeringute tegemisel on regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraat ja energia peadirektoraat loonud mitteametliku energiaalase korraldusasutuste võrgustiku (Energy and Managing Authorities, EMA). Selle eesmärk on viia energiasektorit reguleerivad ametiasutused kokku ühtekuuluvuspoliitika korraldusasutustega, et tagada nende efektiivne dialoog ja projektide optimaalne sihtimine.

Võrgustiku liikmed on pädevad energialiidu poliitika eesmärkide ja ühtekuuluvuspoliitika fondide vaheliste seoste mõistmiseks, energiainvesteeringute ühildamiseks piirkondade vajadustega ning probleemide arutamiseks ja neile lahenduste leidmiseks.

Arukas spetsialiseerumine

Regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraat, energia peadirektoraat ning komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskus asutasid 2015. aasta maikuus aruka spetsialiseerumise energiaplatvormi. See Sevillas Teadusuuringute Ühiskeskuses asuv platvorm uurib eriti energiainnovatsiooni ning energiaprojektide laialdasemat rakendamist ELi piirkondades ja linnades (lisateavet leiate *Panorama* 53. numbrist).

Üks aruka spetsialiseerumise prioriteetidest on säästev energiamajandus. Üle 100 liikmesriigi või piirkonna (ehk kolmandik aruka spetsialiseerumise platvormil registreerunud liikmesriikidest ja piirkondadest) on nimetanud säästva energiamajandusega seotud teadustegevust, tehnoloogilist arendustegevust ja innovatsiooni oma riikliku või piirkondliku aruka spetsialiseerumise strateegia prioriteetse suunana.

Energiavaldkonna õigustik – kuidas stimuleerida selle ülevõtmist liikmesriikide õigusesse?

Endiselt on palju valdkondi, kus vastuvõetud ELi õigusakte ei ole täies mahus liikmesriikide õigusesse üle võetud. Traditsiooniliselt alustatakse selliste liikmesriikide vastu rikkumismenetlust, mis võib võtta kaua aega ja tekitada uusi pingeid. Reformitud ühtekuuluvuspoliitika uus eelkinnitamismenetlus

ehk eeltingimuste menetlus võimaldab teha Euroopa Liidu vahendite eraldamise sõltuvaks asjaomaste ELi õigusaktide sätete liikmesriigi õigusesse ülevõtmisest.

Mitmed sellised eeltingimused on otseselt seotud energiavaldkonna ELi direktiividega, näiteks hoonete energiatõhususe direktiivi, energiatõhususe direktiivi ja taastuvenergia direktiiviga. Need suurendavad kokkulepete täitmisest saadavat kasu liikmesriikide jaoks. Eeltingimused stimuleerivad liikmesriikide tegutsemist ja kiirendavad juba praegu asjaomaste energiaalaste ELi õigusaktide ülevõtmist liikmesriikide õigusesse.

Juhtimine ja puuduv lüli

Hoonete energiatõhususe valdkonnas rajab EL teed hoonete energiatõhususe direktiivi ja taastuvenergia direktiiviga, mis nõuavad riikide ehituseeskirjade uuendamist ning ehitus- ja renoveerimistööde energiatõhususe standardite tõstmist.

PRANTSUSMAA

ERF toetab investeeringuid sotsiaaleluruumide energiatõhususe tõstmiseks

2007.–2013. aasta programmitöö perioodil jaotasid Prantsusmaa piirkonnad ERFi programmide vahendeid ulatuslikult ümber sotsiaaleluruumide energiasäästliku renoveerimise rahastamiseks. Energiasäästliku renoveerimise kiirendamiseks loodi spetsiaalne rahastamisvahend (*éco-prêt logement social*) ja ERFi vahendeid kasutati täiendava tagastamatu abi andmiseks. Keskmine ERFi investeering oli 3276 eurot elamu kohta (17% koguinvesteeringust). Programmi toel vähenesid 60000 leibkonna energiakulud ja loodi 15000 kohalikku töökohta.

2013. aastal Prantsusmaal algatatud elamute renoveerimiskava on seadnud ambitsioonika eesmärgi renoveerida aastas 500000 elamut, et võidelda keskkondlike, majanduslike ja sotsiaalsete probleemidega (kütteostuvõimetus).

Ühtekuuluvuspoliitika võimaldab ELil luua täieliku hoonete energiatõhususe poliitikaraamistiku ja tagada ühe olulise lüli selle rakendamises – rahastamise.

Lisaks rahastamisele

Ühtekuuluvuspoliitika abi laieneb ka muule peale rahastamise. See on vajalik oluliste alustingimuste täitmiseks, näiteks tehnilise abi andmiseks, haldussuutlikkuse suurendamiseks ja rahastamisvahendite laialdasema kasutamise toetamiseks, nagu näha mõnest mainitud algatusest.

Ühtekuuluvuspoliitika on oluline ka territoriaalse mõõtme arvessevõtmiseks. ELi makropiirkondlikud strateegiad (Läänemere piirkonna, Doonau piirkonna, Aadria ja Joonia mere piirkonna ning Alpi piirkonna strateegiad) ja Euroopa territoriaalse koostöö programmid (INTERREG) võivad selles olulist osa täita, edendades ja toetades lahenduste leidmist energiaprobleemidele, muu hulgas teadmus- ja kogemustevahetuse kaudu. Ühtekuuluvuspoliitika toetab ka integreeritud linnaarengut ja piiriülest plaanimist.

Tulevik

Energiavaldkond vajab palju investeeringuid ning energiapoliitika lõppeesmärk on kõrvaldada turutõrked ja võimaldada elujõuliste turgude tekkimist. Samas tuleb arvesse võtta ühtekuuluvuspoliitika majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärki. Komisjon on Euroopa piirkondade arengut aastate jooksul juhtides ja jälgides kogunud suure piirkondliku ja kohaliku kogemustepagasi, mis annab hea võimaluse luua eri poliitikavaldkondi ühendav sidus lähenemisviis.

Ühtekuuluvuspoliitika investeeringud on kooskõlas energialiidu põhieesmärkidega, aidates vähendada energia kulukat importimist, muuta energiaallikate valikut mitmekesisemaks, võidelda kütteostuvõimetusega, vähendada saasteainete heidet ning luua töökohti ja toetada väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtteid. Samuti toetavad energiavaldkonna investeeringud piirkondade majanduskasvu ja pakuvad tegevusvõimalusi paljudele ettevõtetele, sh ehitussektori VKEdele. Nii panustab ühtekuuluvuspoliitika kõigisse viite energialiidu strateegia mõõtmesse.

▸LISATEAVE
http://ec.europa.eu/regional_policy/et/policy/themes/low-carbon-economy/

ELi VAHENDID AITAVAD KREEKAL JÄTKUSUUTLIKKU TULEVIKKU KUJUNDADA

Kreeka elab praegu läbi üht lähiajaloo murrangulisimat ajajärku. Komisjoni väljakuulutatud majanduskasvu ja töökohtade loomise kava annab lootust tootliku ja innovatsioonipõhise majanduse väljaarendamiseks, mis omakorda aitaks tagada Kreeka ühtekuuluvust ja jätkusuutlikku tulevikku.

Uue Kreeka abipaketi vastuvõtmise järel teatas komisjon, et 2020. aastani investeeritakse Kreeka majandusse ELi eelarvest üle 35 miljardi euro töökohtade loomise ja majanduskasvu edendamiseks.

Suur osa sellest summast tuleb Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest (ESI fondidest). Eelmise aasta detsembris vastu võetud 2014.–2020. aasta rakenduskavad näevad ette rohkem kui 20 miljardi euro investeerimist Kreeka teadusesse ja innovatsiooni, IKT-sektorisse, VKEde konkurentsivõime tõstmisesse, energiatõhususse, säästvasse linnaarengusse, haridusse ja sotsiaalsesse kaasamisse.

Euroopa teeb kõik võimaliku, et aidata Kreekal praegustest raskustest üle saada ja alustada jätkusuutlikku taastumist. Kreeka majanduse tagasi tõusuteele saamiseks luuakse fokusseeritud investeerimiskava, mis võimaldab ELi vahenditel ja eriti ESI fondidel ligi tõmmata muid erasektori ja avaliku sektori investeeringuid. Selle eesmärk on pakkuda Kreeka ettevõtetele turupõhiseid kasvuvõimalusi, võimaldada innovatsiooni ja tehnoloogilise võimekuse suurenemist ning kasutada ära riigi konkurentsieeliseid, parandades ühtlasi Kreeka avaliku sektori toimimist ja teenuste osutamist kodanikele.

ELi toetus avaliku sektori investeeringutele

34-aastase ELi liikmesuse jooksul on Kreeka Euroopa solidaarsusest palju kasu saanud. Alates ühinemisest 1981. aastal on ühtekuuluvuspoliitika, maaelu arengu poliitika ja

VASAKULT PAREMALE: VALDIS DOMBROVSKIS, Euroopa Komisjoni euro ja sotsiaaldialoogi eest vastutav asepresident; CORINA CREȚU, regionaalpoliitika volinik; GIORGIOS STATHAKIS, Kreeka majandus-, taristu-, kaubandus- ja turismiminister.

JEREMIE TOETAB TEHNOLOOGIASEKTORI IDUFIRMASID

2007.–2013. aasta programmitöö perioodil toetati Kreeka tehnoloogiasektori idufirmasid mitme ELi rahastatava IKT riskikapitalifondi kaudu.

Neid ettevõtteid rahastati algatuse JEREMIE raames Kreekas asutatud haldusfondist JEREMIE Holding Fund (JHF), mille kaudu investeeriti ERFi ja Euroopa Investeerimisfondi vahendeid. Algatuse tulemusel loodi neli riskikapitalifondi, mida rahastatakse riigi ERFi rakenduskava „Digitaalne lähenemine" raames ja mille mahust 30% moodustavad erasektori vahendid.

2015. aasta juunikuus oli JHF investeerinud kokku 20,3 miljonit eurot 45 edukasse ettevõttesse. Need idufirmad tegelevad digitaalrakendustega turismi, meelelahutuse, muusikatööstuse, jaemüügi, biotehnoloogiatoodete ja tööturu valdkondades. Lugege lisaks JHFi rahastatud edukate projektide Discoveroom (pilt järgmisel leheküljel) ja Incrediblue (42. leheküljel) kohta.

kalanduspoliitika kaudu investeeritud Kreekasse üle 73 miljoni euro ühenduse abi (2014. aasta lõpu seisuga).

Ehkki need vahendid on Kreeka majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust oluliselt tugevdanud, on Kreeka majanduse kaasajastamiseks ja mitmekesistamiseks veel palju teha, eriti VKEdele suunatud innovatsiooni ja ettevõtluse valdkonnas. Samal ajal tuleb avalikku sektorit ajakohastada, et toetada majanduse ja sotsiaalsfääri arengut.

See rahastamine on pakkunud majanduskriisi tingimustes üliolulist toetust, moodustades 85 % kõigist Kreeka avaliku sektori investeeringutest 2013. aastal. Ühtekuuluvuspoliitikata oleks 2013. aastal SKP 3,3 % madalam olnud.

Konkreetsed meetmed

ELi rahastatavad projektid on toetanud praktiliselt kõiki Kreeka eluvaldkondi. Alates 1992. aasta novembrist on EL taristusse investeerinud ligikaudu 5 miljardit eurot, võimaldades näiteks tuhandetel Ateena elanikel metrooga tööle sõita. Miljonid turistid saavad uudistada 2009. aastal ELi abiga avatud Akropolise muuseumi. Sadadest ELi vahenditega ehitatud koolidest saavad kasu kümned tuhanded Kreeka õpilased. Veevarustusprojektidest saab kasu ligikaudu 990 000 kodanikku ja veel 350 000 elukvaliteet on tõusnud tänu reoveepuhastusprojektidele. 800 000 kodanikku on tänu ELi toetusele saanud juurdepääsu lairibainternetile.

2007.–2013. aasta programmitöö perioodil eraldati ERFist rohkem kui 334 miljonit eurot haiglate ja esmatasandi arstiabi taristu täiustamiseks. Samuti aitab komisjon taastuda Kreeka keskosas ja Evrose vesikonnas toimunud üleujutuste põhjustatud kahjust.

Fokusseeritud tulevased investeeringud

Komisjoni poolt 2014.–2020. aastaks välja kuulutatud 35 miljardi euro suurune abipakett hõlmab 20 miljardit eurot ESI fondidest ning üle 15 miljardi euro otsemaksetena põllumajandustootjatele ja põllumajandustoodete turgude toetusmeetmetena.

Töökohtade loomise ja majanduskasvu plaan aitab investeerida inimestesse ja ettevõtetesse Kreeka majanduse hüvanguks, pakkudes jätkusuutlikku strateegiat kriisist väljumiseks. Kreeka ametiasutused saavad alustada tööd nende eesmärkide saavutamiseks, kavandades kvaliteetseid projekte innovatsiooni või tulemuslike investeeringute edendamiseks VKEdes, energiatõhususe suurendamiseks või olulise taristu rajamiseks. EL võib aidata kaasa ka kasulike kogemuste vahetamisele või haldussuutlikkuse suurendamisele või tehnilise abi näol.

Kõik need meetmed on mõeldud aluse panemiseks produktiivsele ja uuenduslikule majandusele, mis pakuks Kreeka kodanikele kindlat tulevikku ja võimaldaks Kreeka andekatel ettevõtjatel efektiivselt globaalsel turul konkureerida.

DISCOVEROOM

Discoveroom on loonud uudse rakenduse väikestele hotellidele, motellidele ja külalistemajadele, mis annab omanikele kõik ettevõtte haldamiseks ja turundamiseks vajalikud vahendid. Vähem kui kahe aasta jooksul on rakendust kasutanud üle 2 000 majutusettevõtte ning nüüdseks on Discoveroomil kliente rohkem kui 50 riigist. Seda idufirmat rahastati kahes voorus – eel-seemnerahastus 2013. aasta oktoobris ja seemnerahastus 2014. aasta juulis.

discoveroom

Investeeringute kogumaht:
500 000 EUR

JEREMIE Holding Fundi osalus:
350 000 EUR

LISATEAVE
http://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2015/07/a-new-start-for-jobs-and-growth-in-greece-commission-mobilises-more-than-eur35-billion-from-the-eu-budget

TESSAALIA KESKENDUB TULEVIKULE

Kreeka Tessaalia piirkond ei pääsenud riiki tabanud majanduskriisist, kuid ELi fondide toel on piirkonna vastupanuvõime nüüdseks suurenenud. Tessaalia piirkonna kuberner dr Kostas Agorastos räägib sellest, kuidas piirkondade koostöö, ühtekuuluvuspoliitika ja ELi fondid aitavad Kreeka valitsemissektori võlakriisi mõju leevendada.

Kuidas võiks teie kui Kreeka piirkondade liidu presidendi arvates edendada Kreeka piirkondade ja teiste liikmesriikide koostööd?

Piirkondade koostöö ja ühised programmid, mida tavaliselt kaasrahastatakse ELi fondidest, on Euroopa piirkondade tihedamaks sidumiseks võtmetähtsusega. Osaleme riikidevahelistes koostööprogrammides ja võtame osa ka uue programmitöö perioodi uutest algatustest. Kreeka piirkonnad töötavad koos teiste ELi piirkondade kohalike ametiasutustega koostöö edendamise ja ettevõtlussuhete arendamise alal, eesmärgiga elavdada piirkondade majandust ning tuua kasu kodanikele ja keskkonnale. 2014.–2020. aasta programmitöö perioodi kohalik koostöö toimub juba piirkondlike aruka spetsialiseerumise strateegiate kaudu.

18. detsembril 2014 võeti vastu Tessaalia 2014.–2020. aasta piirkondlik rakenduskava; mida olete edasi teinud?

Programmide elluviimiseks on tehtud suuri samme nii piirkondlikul kui ka riiklikul tasandil, näiteks 2014.–2020. aasta arenguprogrammide haldamise, juhtimise ja rakendamise seaduse vastuvõtmine.

2015. aasta keskel toimusid 2014.–2020. aasta riikliku strateegiaraamistiku järelevalvekomiteede esimesed istungid, kus kinnitati rahastatavad sektorid ja rahastamiskriteeriumid. Praegu valmistame ette konkursikutseid rahastamist taotlevatele projektidele.

Samuti töötavad kõik piirkonnad välja õigusloome ja institutsionaalsete määruste loomise meetmeid. Tessaalia eesmärk on hakata kohe ellu viima kõiki programme, mille puhul see on võimalik. Ülejäänud programmide osas teevad kõik piirkonnad koostööd asjaomaste ministeeriumitega, et hoida ära tarbetuid viivitusi kodanike ja kohalike turgude jaoks.

Sotsiaalse kaasamise ja vaesusega võitlemise strateegia ning piirkondliku tahkete jäätmete käitlemise kava koostamise järel alustati piirkondlike aruka spetsialiseerumise strateegiate esimest ettevalmistavat faasi. 2015. aasta sügisel kogunev teine programmide järelevalvekomitee alustab uut meetmete paketti, kaasates igal sammul kohalikke ametiasutusi ja kodanikuühiskonna organisatsioone.

Piirkonna arengustrateegia eesmärk on pöörata ümber negatiivse sotsiaalmajandusliku arengu trend ning orienteeruda arukale, jätkusuutlikule ja kaasavale arengule. Strateegia põhineb 2014.–2020. aasta piirkondlikul rakenduskaval ja rahastusel, mis peaks sektoripõhistest programmidest piirkonda voolama.

▸Kreeka ühtekuuluvuspoliitika rakendamises toimub sisuline muudatus – edaspidi haldab iga piirkond oma programmi. Kuidas piirkonnad selle uue ülesande täitmiseks valmistuvad?

Alates 2007.–2013. aasta riiklikust strateegiaraamistikust on piirkonnad näidanud, et nad suudavad vahendite kasutamise suutlikkust tõsta, lõpetamata jäänud projekte lõpule viia, rakendamist kiirendada ja vahendeid majandusse suunata. Siiani on edu saavutatud tänu sellele, et igal piirkonnal on oma programm. Siiski on liigse bürokraatia vältimiseks vaja reforme. Vastutusalad tuleb kokku leppida ja vajaduse korral ümber jagada, et põhjalike ja konkreetset lisandväärtust pakkuvate ettepanekute põhjal saaks plaanida sektoripõhiseid programme.

Demokraatliku valitsemissüsteemi kvaliteeti tuleb suhtuda ettevaatusega. Vaja on luua tänapäevane õiglane valitsussektor, mis töötaks kiiresti ja lihtsalt, kuid saaks hakkama kriitiliste sotsiaalprobleemidega.

▸Kriisist väljumine edeneb Kreekal visalt. Kuidas saaks ühtekuuluvuspoliitika Tessaalias majanduskasvu ja töökohtade loomist edendada?

Kriis saabus Tessaaliasse hiljem kui teistesse piirkondadesse, kuid avaldas suuremat mõju. Alates riiklike strateegiaraamistike programmi alustamisest 2011. aastal on Tessaalia sektoripõhistest programmidest rahastatud projektide kaudu palju edu saavutanud. Kaks saavutust on rahastuse kasutusmäära suurendamine 19 protsendilt 86 protsendile ja projektide elluviimise kiirendamine. Piirkondliku omavalitsuse võimet ühtekuuluvuspoliitikat rakendada näitavad mitmed edukad projektid, näiteks maanteed, haiglad, kultuuriprojektid, tulvatõkked ja haridusprojektid.

Piirkonnad vajavad siiski veel riigieelarve rahastust. Samuti esineb probleeme 2007.–2013. aasta riikliku strateegiaraamistiku lõpuleviimisega. Meie rahastamine on ebakorrapärane ja selle struktuuri on vaja muuta, sest vastasel juhul võivad meie riigi probleemid jätkuda. Projektid ei edene, töökohad kaovad, ettevõtlusoskused ei arene, konkurentsivõime jääb madalaks ja riigi majanduskasv aeglustub veelgi. Võimalik, et vaja on ettemakseid projektide elluviimiseks. 2007.–2013. aasta riiklikku strateegiaraamistikku on vaja aasta võrra pikendada.

Meie arvates on rahastamisskeemide muutmine hädavajalik ettevõtluse arenguks, teadus- ja innovatsioonitegevuseks ning majanduskasvu tagamiseks. Selleks et 2014.–2020. aasta partnerlusleping tooks tõelisi tulemusi, on vaja rahastamist muuta. Vastasel juhul tekib probleeme uute projektide alustamise ja 2007.–2013. aasta riikliku strateegiaraamistiku lõpuleviimisega, mis võib põhjustada tõsiseid tagajärgi meie majanduse ja ühiskonna jaoks. Kreeka vähenenud tarbimine räägib enda eest. Töökohtade loomiseks on vaja elustandardi langemine peatada.

▸Trikala ja Larissa vaheline uus riigimaantee parandab transpordiühendusi ja lühendab sõiduaegu.

▸VASAKUL: Voloses ehitatud uus ökomajast lasteaed, kus kasutatakse päikeseenergiat ning energiatõhusat kütte- ja jahutussüsteemi.

▸Kreeka valitsus on välja töötanud teadus- ja innovatsioonitegevuse aruka spetsialiseerumise strateegia. Millised on peamised eesmärgid Tessaalia jaoks?

Tessaalia piirkondlik innovatsioonistrateegia rajaneb kahel sambal, mille ümber töötatakse välja kõrvaltegevused.

Esimeseks sambaks on põllumajanduslik toidutööstus, teiseks metallitööstus ja ehitussektor. Turismi edendamist korraldatakse kõrvaltegevusena, mille eesmärk on arendada Tessaalia kultuuri ettevõtluspotentsiaali. Muud kõrvaltegevused – energiatootmine, energiatõhususe suurendamine ja keskkonnajuhtimine – aitavad ringmajandust tugevdada.

Tessaalia majanduse tugevusteks, mida võiks ettevõtluses ära kasutada, on arenenud meditsiinitehnoloogia ning tugev oskusteadmiste baas spordimeditsiini, ortopeedia, füsioteraapia ja taastusravi valdkonnas. Tegeleme praegu RIS3 tegevuskava viimistlemisega ning kavandame Tessaalia 2014.–2020. aasta piirkondliku rakenduskava vahendite kohest kasutuselevõtmist peagi väljakuulutatava ettevalmistava meetmega. RIS3 põhjal otsime vahendeid teistest riikliku strateegiaraamistiku sektoripõhistest programmidest. Oleme kindlad, et meie piirkonnas pikka aega järgitud alt-üles lähenemisviis on andnud meie strateegia plaanimises parimaid tulemusi. Edaspidi peaks see aitama meil ettevõtteid tugevdada ja Tessaalia majandustulemusi parandada.

▸LISATEAVE
www.thessalia-espa.gr/

PIIRKONNAD TULEVASE MAJANDUSKASVU TEERAJAJATENA

Soome Espoo linnavolikogu liige Markku Markkula valiti sel aastal kaheks ja pooleks aastaks Euroopa Komisjoni Regioonide Komitee presidendiks. Ta räägib *Panoramaga* oma eesmärkidest Euroopa piirkondade jaoks ja põhjendab aruka spetsialiseerumise meetodi kasutamist.

Mis on teie kui Regioonide Komitee uue presidendi arvates Euroopa piirkondade peamised ühised väljakutsed?

Praegu on kõige olulisem taastada avaliku sektori ja erasektori investeeringute mahud, et jätkuks kasv ja innovatsioon majanduses. Piirkondade ja kohalike omavalitsuste juhid teavad, et sellega on väga kiire. Vaja on selgeid eesmärke, piisavat rahastust ning uusi partnerlusi ELi, valitsuste, piirkondade, linnade ja erasektori vahel.

Meil on ühiseid investeerimiseesmärke sellistes valdkondades nagu jätkusuutlik linnaareng, tööstus- ja sotsiaalinnovatsioon, ettevõtluse toetamine, energiatõhusus ja ohutus, digitaalmajandus ja kaasamine. Rahastuse hankimiseks ja partnerluste loomiseks on kaks põhilist töövahendit: 350 miljardi euro suuruse mahuga ja ainulaadse alt-üles strateegilise lähenemisviisiga ELi regionaalpoliitika ning Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond.

Nende vahendite kasutamisel tuleb eriliselt keskenduda piirkondade ettevõtluskeskkondadele. Minu kogemused näitavad, et Euroopa vajab sidusrühmade jõulisemat kaasamist ning sihikindlust innovatiivsete katse- ja ettevalmistusprojektide teostamisel – ülemäärasele plaanimisele ei ole vaja aega ja raha raisata. Vaja on välja töötada piirkondlik ettevõtluse arengu indeks, mida saaks kasutada kõigis Euroopa partnerlustes.

Kuidas mõjuvad hiljutised poliitilised sündmused Euroopas – eriti Kreeka võlakriis – pikas perspektiivis ELi piirkondade vahelistele suhetele? Kuidas neist probleemidest üle saada?

Mitme riigi piirkonnad ja linnad on kannatanud ja kannatavad endiselt enneolematute eelarvekärbete all ajal, mil kohalikud kogukonnad on majanduslangusest nõrgestatud ja vajavad tavalisest rohkem tuge. Seetõttu on äärmiselt oluline nende abistamiseks võimalikult kiiresti ja tõhusalt välja töötada ja rakendada kvaliteetne ELi majanduskasvupoliitika. Väljakuulutatud kava ELi regionaalpoliitika kiirendatud rakendamiseks Kreeka majanduskasvu ja töökohtade loomise toetamises on esimene tõsine samm õiges suunas. ELi Regioonide Komitee teeb kõik endast oleneva, et aidata Kreeka kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel leida parimad kontseptsioonid ja strateegiad oma kodanikele töökohtade ja soodsa ettevõtluskeskkonna loomiseks, mis omakorda toetab piirkondade ühtekuuluvust.

Kirjeldage, kuidas aitab reformitud regionaalpoliitika uus niinimetatud aruka spetsialiseerumise lähenemisviis – aidata piirkondadel leida ja kasutada oma konkurentsieeliseid – teie arvates Euroopa piirkondades uusi töökohti luua ja majanduskasvu edendada?

Aruka spetsialiseerumise idee meeldis mulle alguses peale. Olen Soomes näinud, mis töötab ja mis mitte, ning minu arvates pakub arukas spetsialiseerumine palju võimalusi kohalike ressursside rakendamiseks kohandatud ja kaasavas majanduskasvu- ja innovatsioonistrateegias. Iga piirkond peab valima oma prioriteedid, neile kindlaks jääma ja looma tugevad Euroopa partnerlused.

Usun, et suurem osa piirkondade ja kohalike omavalitsuste juhtidest on selle lähenemisviisi omaks võtnud ja püüavad seda praktikas rakendada. Siiski ei piisa üksikutest sammudest õiges

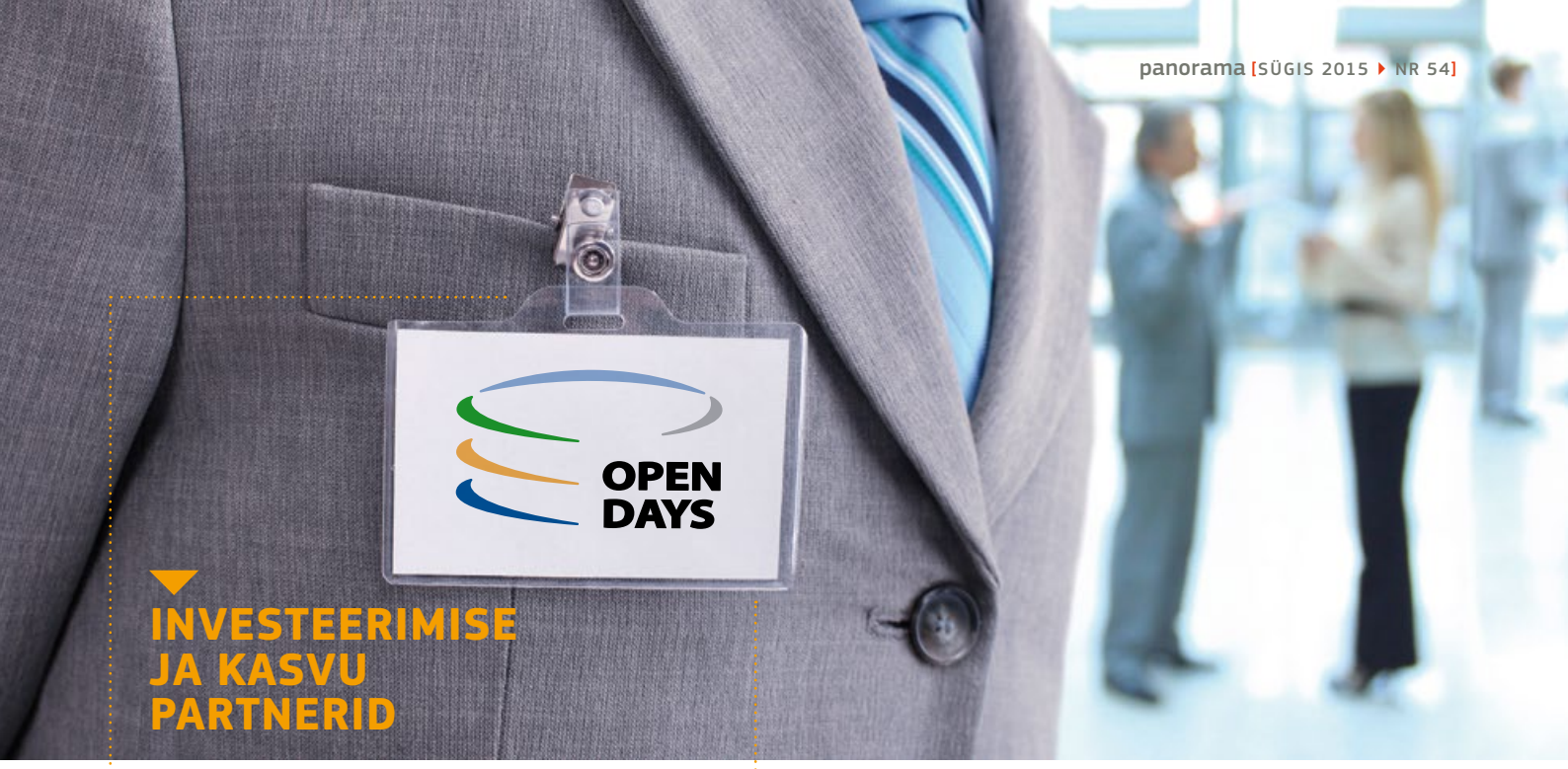

INVESTEERIMISE JA KASVU PARTNERID

12.–15. oktoobril toimub OPEN DAYS 2015 juhtlausega: **„EUROOPA PIIRKONNAD JA LINNAD: INVESTEERIMISE JA KASVU PARTNERID".**

Üritusi OPEN Urban Day ja OPEN DAYS University ning konkurssi RegioStars 2015 hõlmav OPEN DAYS 2015 keskendub järgmisele kolmele teemale.

1. EUROOPA KAASAJASTAMINE: energialiidu ja digitaalse ühisturu piirkonnad.
2. ETTEVÕTLUSELE AVATUD PIIRKONNAD: VKEde arendamine, innovatsioon ja töökohtade loomine.
3. KOHAD JA RUUMID: linna- ja maapiirkondade arendamine; linna-maa integratsioon.

▸LISATEAVE
http://ec.europa.eu/regional_policy/opendays/

suunas. Küsimus on selles, kas suudame ära öelda muus osas headele ettepanekutele ja meetmetele, mis ei ole üleüldise strateegiaga kooskõlas. See on vajalik, kuna praegu tuleb lähtuda keskpika ja pika perspektiiviga eesmärkidest.

▸Missugune saab olema teie juhitava institutsiooni tulevik, eriti Euroopa majanduskasvu alase tegevuskava prioriteetide – investeeringud reaalmajandusse, vähese CO_2-heitega majandusse, teadustegevusse ja innovatsiooni – toetamise osas?

Reaalmajandusel, jätkusuutlikkusel ja innovatsioonil on tugev vastastikmõju sotsiaalsfääriga. Seetõttu on Regioonide Komitee seadnud kindla eesmärgi panustada ELi poliitika kujundamisse, rakendamisse ja jälgimisse neis valdkondades. Reaalmajanduse põletavad küsimused on seotud heidete vähendamisega meie linnades ja tööstustes. Selleks on vaja tugevdada innovatsiooni rolli ühiskonnas ja ettevõtluses. Euroopa vajab rohkem alt-üles juhtimist. Selle eesmärgi saavutamiseks tuleb anda igale piirkonnale võimalus täita oma arukal spetsialiseerumisel põhinevas prioriteetses valdkonnas teerajaja rolli. Tugevad Euroopa partnerlused aitaksid seda teha. Regioonide Komiteel on nimetatud küsimuses täita oluline roll pädeva ja teadva nõuandjana, aga ka uutes valdkonnapõhistes algatustes, näiteks teadmusvahetusplatvormides, institutsioonipartnerlustes – näiteks Euroopa Investeerimispangaga alustatud ühine tegevuskava Junckeri plaani elluviimiseks – ja lihtsustamistöörühmades osalejana.

▸Mida peaks meile tooma OPEN DAYS 2015?

Selle aasta OPEN DAYS võimaldab meil hinnata 2014.–2020. aasta ühtekuuluvuspoliitika rakenduskavade käivitumist ning uurida, kuivõrd põhinevad tegelikud strateegiad ja projektid uutel prioriteetidel. Minu arvates seisneb selle ürituse ainulaadsus viisis, kuidas see kehastab ühtekuuluvuspoliitika aluspõhimõtet – ühendavat mitmekesisust. Ehkki meil on ühised väärtushinnangud, eesmärgid ja vahendid, leiame probleemidele ja arenguvõimalustele erinevaid piirkonnaspetsiifilisi lahendusi.

▸LISATEAVE
www.cor.europa.eu

EUROPEAN UNION
Committee of the Regions

SLOVAKKIA ON VALMIS JUHIROLLI VÕTMA

Esmakordselt Euroopa Liidu Nõukogu eesistuja rolli astuv Slovakkia suhtub positiivselt ühtekuuluvuspoliitika edusammudesse ja keskendub ELi piirkondade lähendamisele. *Panorama* vestles Ľubomír Vážny'ga, kes on peaministri asetäitja investeeringute küsimustes.

Euroopa Komisjon sõlmis Slovakkiaga partnerluslepingu 2014. aasta juunis. Kuidas on edasine töö edenenud?

Partnerluslepingu kinnitamise järel kinnitati Slovakkia rakenduskavad, mis võimaldas alustada meetmeid majanduskasvu ja töökohtade loomise kiirendamiseks.

Oluliseks sammuks Slovakkia programmi eesmärkide saavutamise teel oli ELi fondide tagastamatut abi reguleerivate õigusaktide vastuvõtmine. Slovakkia valitsus kiitis heaks ESI fondide juhtimissüsteemi, mille eesmärk on tagada ELi ja Slovakkia õigusaktidel põhinevate eeskirjade ühtlane rakendamine ESI fondide valdkonnas. Samas kajastuvad selles 2007.–2013. aasta programmitöö perioodi kogemused ning ELi fondide tagastamatu abi läbipaistvuse ja korruptsioonivastase võitlusega seotud nõuded. Oleme koostanud mitu metoodilist juhendit ELi fondide rakendamise hõlbustamiseks.

2014. aasta oktoobris kinnitati integreeritud taristu, keskkonna kvaliteedi ning teadus- ja innovatsioonitegevuse rakenduskavad. Need kolm olid kõigi ELi liikmesriikide 10 esimesena kinnitatud rakenduskava hulgas, mis on Slovakkia jaoks suur saavutus. Teised Slovakkia rakenduskavad kinnitati 2014. aasta lõpuks.

Mis on rakenduskavade peamised muudatused, võrreldes 2007.–2013. aasta perioodiga? Kui olulist rolli on ELi ühtekuuluvusfondid täitnud alates Slovakkia ühinemisest 11 aastat tagasi?

2014.–2020. aasta programmitöö periood tõi hulgaliselt muudatusi. Muu hulgas vähenes Slovakkia programmide arv vastavalt vajadusele kontsentreerida ühtekuuluvuspoliitika vahendeid ja siduda ühtekuuluvuspoliitikat tihedamalt strateegia „Euroopa 2020" temaatiliste eesmärkide täitmisega. Selgeid ja mõõdetavaid eesmärke seades rõhutatakse senisest suuremat tulemustepõhisust ja juhitavust. Kasutatud on võimalust rahastada ühte rakenduskava mitmest fondist ja eeltingimuste kehtestamise võimalust. Senisest rohkem järgitakse territoriaalse arengu ühtset käsitlust. Kasutusel on uudne „elektroonilise ühtekuuluvuse" tööviis, mis tähendab puhtelektroonilist suhtlemist.

11 aastat pärast ELiga ühinemist on ühtekuuluvuspoliitika olulisus Slovakkia jaoks selgesti nähtav. Positiivseid näiteid ELi rahastatud projektidest võib leida igast piirkonnast. Muu hulgas leevendas ühtekuuluvuspoliitika ülemaailmse majanduskriisi mõju Slovakkia majandusele, eriti aga tööturule.

Mil määral osalevad kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused Slovakkia rakenduskavade haldamises?

Partnerluspõhimõte, mida rakendati partnerluslepingu ja rakenduskavade ettevalmistamisel, jääb kesksele kohale ka 2014.–2020. aasta programmitöö perioodi rakendamisfaasis.

▸Biomassist soojuse tootmine Vráble linnas.

Integreeritud piirkondlike rakenduskavade kontekstis on Slovakkias vahendusasutusteks kõrgema taseme territoriaalüksused ja piirkondade pealinnad. Nende ülesanne on töötada välja ja viia ellu NUTS 3 territooriumite piirkondlikud integreeritud territoriaalsed strateegiad (Regional Integrated Territorial Strategies, RITS). RITS-mudeli üheks osaks on säästva linnaarengu strateegia, mille meetmeid võetakse kaheksa piirkonna pealinnades. RITSi kaudu tehakse integreeritud territoriaalseid investeeringuid.

Kasutatakse ka temaatiliselt ja territoriaalselt keskendatud üldist tagastamatut abi, eriti valitsusvälistele mittetulundusorganisatsioonidele. Partnerluspõhimõtte täitmiseks ja diskrimineerimise vältimiseks osalevad kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajad asjaomastes järelevalvekomiteedes ja töörühmades.

▸Mis tulemusi seitsmeaastase perioodi lõpuks ootate?

Meie jaoks on oluline saavutada mahajäänud piirkondade sisuline lähenemine. Püüame koordineeritud struktuuripoliitika kaudu innovatsioonikeskkonda parendada, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia potentsiaali täielikult realiseerida, avalikku haldust nutikamaks muuta ja kodanike digitaalset kirjaoskust tõsta. Peame keskenduma hõlpsasti ligipääsetava ja jätkusuutliku võrgutaristu rajamisele kogu Slovakkias. Tööpuuduse vähendamiseks keskendume kesk- ja kutseharidussüsteemi ja kõrgharidussüsteemi ümberstruktureerimisele, et anda kodanikele tööturul nõutavaid oskusi.

Üks meie eesmärkidest on sotsiaalsete probleemidega võitlemine, näiteks noorte kaasamine kiirete muutuste tingimustes, tõrjutud inimrühmade sotsiaalne kaasamine, elanikkonna vananemisega kohanemine ning inimeste elukvaliteedi tõstmine – saasteainete heite vähendamine ja kliimamuutusega kohanemine.

Usun kindlalt, et 2014.–2020. aasta programmitöö perioodiks vastu võetud otsused annavad tulemuseks majanduskasvu ja uute töökohtade loomise kõigis Slovakkia piirkondades.

▸2016. aastal saab Slovakkiale esmakordselt osaks Euroopa Liidu Nõukogu roteeruv eesistumine. Kas teil on eesistumisajaks plaane ka Euroopa regionaal- ja linnapoliitika valdkonnas?

Slovakkia suhtub Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariigi rolli otsustavalt ja vastutustundega. 2016. aastal esitab Slovakkia Euroopa Komisjonile mitmeaastase finantsraamistiku vahearuande, 2014.–2020. aasta programmitöö perioodi esimesed ESI fondide programmide ja rahastamisvahendite aruanded ning 2007.–2013. aasta programmitöö perioodi järelhindamisaruande. Seetõttu on oodata tihedaid arutelusid ühtekuuluvuspoliitika efektiivsuse üle, selle sobivuse üle strateegia „Euroopa 2020" eesmärkide saavutamiseks ja selle suundumuste üle pärast 2020. aastat. Eesistujana kavatseb Slovakkia näidata, et ühtekuuluvuspoliitika täidab olulist rolli ELi peamise piirkondadevahelisi erinevusi tasandava investeerimispoliitikana, ning teha ettepanekuid ühtekuuluvuspoliitika rakendamise lihtsustamiseks ja halduskoormuse vähendamiseks.

Slovakkias toimub mitu suurt regionaalpoliitika-teemalist üritust: ELi ühtekuuluvuspoliitika konverents, Doonau piirkonna strateegia iga-aastane foorum ja Regioonide Komitee tippkohtumine. Kavas on ka HABITAT III maailmakonverents elamumajanduse ja linnade arengu teemal. Valmistame ette konverentsidokumente, et demonstreerida ELi liikmesriikide ühtset konstruktiivset seisukohta ja tõsta esile ELi linnastumiskava.

▸LISATEAVE
www.sk16.eu

EESTI: KESKENDUMINE KONKURENTSIVÕIMELE JA MAJANDUSKASVULE

2007.–2013. aasta programmitöö perioodil oli Eesti üks kõrgeima ELi fondide kasutamismääraga riikidest. *Panorama* vestleb Eesti rahandusminister Sven Sesteriga ja uurib, kuidas on Eesti ühtekuuluvuspoliitikast kasu saanud ja millised on riigi prioriteedid algaval programmitöö perioodil.

Mis on ühtekuuluvuspoliitika peamised saavutused Eestis peale hästi sujunud rahastamisprotsessi?

Struktuurifondid on Eesti elule väga hästi mõjunud. Peamise kasuna võib välja tuua majanduskasvu kiirendamist ekspordi ja innovatsiooni edendamise kaudu ning eri piirkondade põhitaristu ajakohastamise kaudu. Tänu ELi vahenditele on eksportivate ettevõtete arv ja ekspordikäive kahekordistunud.

ELi rahastuse mõju ei piirdu vaid statistika ja majandusnäitajatega. See on tuntav kogu riigi igapäevaelus. Maanteed ja raudteed, millel sõidame, joogivesi, mida joome, internet, mida kasutame, e-teenused, mille abil kulub riigiga suhtlemiseks paar sekundit, mitte paar tundi – tänu ELi investeeringutele on inimestel Eestis parem elada ja ettevõtetel parem tegutseda.

Paneme tugevat rõhku digitaalarengu tegevuskavale. ELi rahastus, mille abil on toetatud võrgutaristu rajamist ja veebiteenuseid võimaldavate rakenduste arendamist, on aidanud teha Eestist ühe maailma arenenuimast e-ühiskondadest. Selle tulemusel kasutab 77% Eesti elanikest internetti ning kodanikud kasutavad igapäevaselt e-riigi teenuseid, näiteks e-valimised, e-politsei, e-tervishoid, e-pangandus ja e-kool (lugege lisaks *Panorama* 52. numbrist).

Teame, et lisaks taristule ja ettevõtetele tuleb investeerida ka riigi elanikesse. ELi fondid täidavad endiselt väga olulist rolli meie tööturu, haridussüsteemi ja sotsiaalsüsteemi reformimises. Näiteks on 90% kutsekoolidest tänapäevastatud vastavalt majanduse praegustele vajadustele.

Majandus- ja rahanduskriis mõjus Eestile rängalt, kuid tänu ELi vahenditele ning toetusprogrammide kiire ümberkujundamise võimalusele on meie majandus olukorraga kohanenud ja taastub.

Millised on peamised õppetunnid? Kuidas mõjutasid need 2014.–2020. aasta programmitööd?

Kogemustest lähtuvalt leppisime 2014.–2020. aastaks kokku kahes põhimõttes: ESI fondide toetus peab olema ühekordne ja keskenduda tuleb tulemuste saavutamisele. Eesmärgiks ei saa olla lihtsalt raha kulutamine võimalikult madala veamääraga. ELi vahendite abil peaks valdkonnas, sektoris või tööstuses toimuma struktuurne edasiminek, tõhususe suurenemine ja kvaliteedi paranemine. Need vahendid peaksid avaldama positiivset pikaajalist mõju (nt struktuurireformide ja võtmeprojektide algatamise ning rakendamise kaudu).

Oleme rahul, et ühtekuuluvuspoliitika on nüüd tihedalt seotud strateegia „Euroopa 2020" riigipõhiste soovituste ja asjaomaste liikmesriikide vastutustundliku rahanduspoliitikaga.

Milline on ERFi, Ühtekuuluvusfondi ja ESFi investeerimisstrateegia 2014.–2020. aastal? Millised on oodatavad tulemused?

Meie arvates tuleb kõigi ELi vahendite ja riigieelarve vahendite kasutamist sidusalt kavandada, pidades silmas nii ELi kui ka riigi eesmärke.

Keskendume strateegia „Euroopa 2020" ja selle riikliku vaste „Eesti 2020" eesmärkide saavutamisele. Programmitöö faasis analüüsis Eesti põhjalikult meie järgmise 7–10 aasta arenguvajadusi ja seda mitte ainult ELi toetatavates valdkondades, vaid riigis tervikuna, kuna ELi toetust ei tohi käsitleda eraldi, vaid osana üleüldisest rahastamissüsteemist koos riigieelarvelise rahastusega. Samuti kasutasime

võimalust ja jätsime varasema kolme asemel alles üheainsa rakenduskava, et parandada riigi ametiasutuste ja eri fondide vahelist koostööd ning tagada ELi fondide sidus ja tõhus kasutamine.

Meie lähenemisviis põhineb paljuski eeldusel, et ühtekuuluvuspoliitika investeeringud peaksid parandama meie konkurentsivõimet ja panustama meie majanduse arengusse.

Ligikaudu kolmandik vahenditest kulutatakse teadmistepõhise ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimelise majanduse arendamiseks. Loome ettevõtjatele ning teadus- ja arendusasutustele võimalusi töötada välja uusi innovaatilisi tooteid ja teenuseid ning kasvada ja laieneda uutele eksporditurgudele. Meie VKEde tootlikkus peaks suurenema 40 % ja eksportivate ettevõtete arv peaks kasvama 25 %.

Kolmandik vahenditest investeeritakse haridusse, tööhõivesse ja sotsiaalsesse kaasamisse. Peamine eesmärk on varustada tööealine elanikkond vajalike kutseoskustega ja suurendada nende konkurentsivõimet tööturul.

Viimane kolmandik investeeritakse põhitaristusse – multimodaalsesse transporti, IKT ühenduste rajamisse ja energiatõhususe tõstmisesse.

▸2007.–2013. aastal kasutas Eesti rahastamisvahendeid ettevõtluse toetamiseks ja elamute energiatõhususe tõstmiseks. Sel programmitöö perioodil kavatseb Eesti suurendada rahastamisvahendite kasutamise mahtu ja valdkondade valikut. Mis on teie kogemuste põhjal rahastamisvahendite kasutamise eelised ühtekuuluvuspoliitika kontekstis?

Riigieelarvetele avalduva kasvava surve tingimustes peab Eesti rahastamisvahendeid kasulikuks võimaluseks leevendada survet ja tagada eri poliitikavaldkondade pikaajaline jätkusuutlik toetamine. Soovime soodustada arengut, mitte tekitada riigiabisõltlasi. Paljudel juhtudel ei ole tagastamatu toetus jätkusuutlik viis toetusesaajate konkurentsivõime või riigi konkurentsivõime tõstmiseks.

Eestis on elaniku kohta kõige rohkem idufirmasid Euroopas – see näitab, kui lihtne on Eestis ettevõtteid luua. Selleks et idufirmad jääksid Eestisse ka kasvama, asutasime koos teiste Balti riikidega Balti Innovatsioonifondi ja investeerime ELi rahastamisvahenditest tagastatud vahendeid. See on hea näide rahastamisvahendite mitmekordsest ja uuenevast mõjust majandusele.

Sel rahastamisperioodil peaks vastavalt ELi tasandil kokkulepitud eesmärgile ESI fondidest rahastamisvahendite kaudu tehtavate investeeringute kogusumma olema vähemalt kaks korda suurem kui 2007.–2013. aastal. Lisaks ettevõtetele pakutava kapitalimahu suurendamisele kavandatakse uut rahastamissuunda ettevõtete ressursitõhususe tõstmiseks. Samuti uurime rahastamisperioodi ajal teisi valdkondi ja võimalusi täiendavate rahastamisvahendite kasutamiseks.

▸LISATEAVE
www.struktuurifondid.ee/et/

▸Tallinna Meresadamas tegutseb üks Euroopa suurimaid merendusmuuseume.

AVALIK HALDUS MUUTUB TÕHUSAMAKS

TEED NÄITAVAD SUUNISED JA HEADE TAVADE DOKUMENDID

Eksperdid võivad öelda, et ELi rahastuse saamiseks on vaja head projekti, mis toob kasu nii otsesele toetusesaajale kui ka laiemale kogukonnale, kuid edu saavutamiseks on siiski vaja ka projekti pädevalt juhtida. Seetõttu on ELi regionaalpoliitika volinik Corina Crețu alates ametisse astumisest rõhutanud, et tuntavate tulemuste saavutamiseks vajab ühtekuuluvuspoliitika liikmesriikide ja piirkondade ametiasutuste sujuvalt toimivat tuge. Liikmesriikides mõistetakse üha selgemini, et haldussuutlikkuse tugevdamine ja juhtimise parandamine on ELi toetatavate investeeringute tulemuslikkuse saavutamiseks üliolulinе.

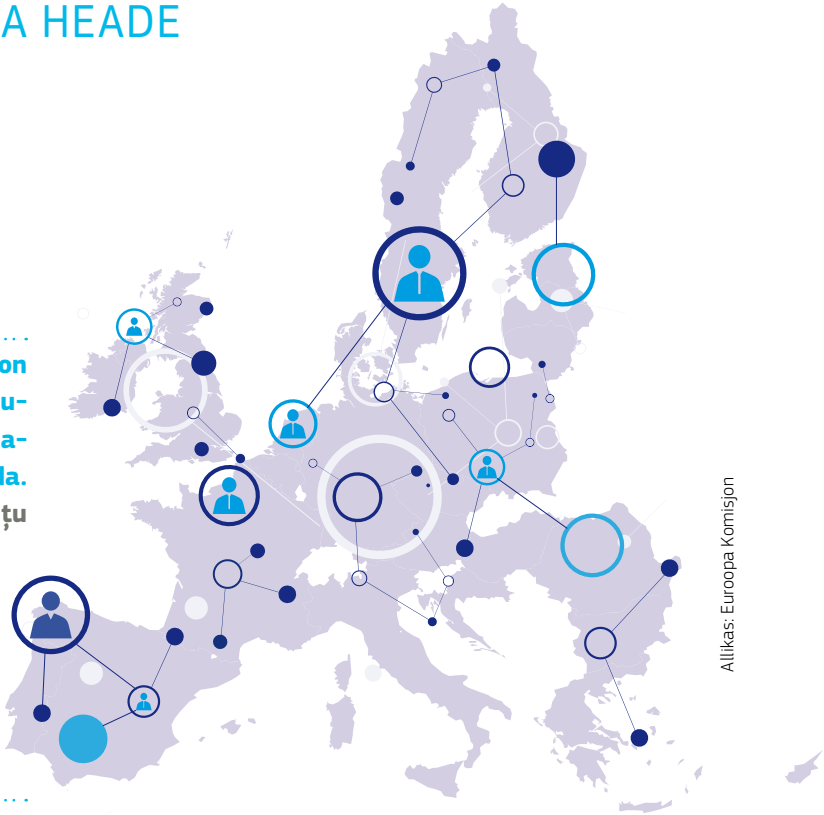

Allikas: Euroopa Komisjon

Komisjon ning regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraat täiustavad fondide investeerimist ja haldamist 2014.–2020. aastal. Asjaomased riigid on ühtekuuluvuspoliitika parema elluviimise töörühmaga suurepäraselt koostööd teinud ja töörühm on saavutanud olulisi tulemusi ELi vahendite kaotsiminemise vähendamiseks. Lisaks on regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadi haldussuutlikkuse suurendamise pädevuskeskus teinud teisi algatusi, mis peaksid aitama riiklikel, piirkondlikel ja kohalikel ametiasutustel suurendada oma suutlikkust ELi kaasrahastatavate investeeringute haldamise alal.

PEER 2 PEER kannab esimesi vilju

2015. aasta märtsis kuulutas **volinik Corina Crețu** ametlikult välja uue töövahendi ELi fonde haldavate ametiasutuste kogemustevahetuse võimaldamiseks – REGIO PEER 2 PEER. Ametnikel on nüüd lihtsam võtta üle mujal Euroopas järgitavaid häid tavasid ning õppida rohkem kui 24 000 Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi haldava kolleegi praktilistest kogemustest. Programmi REGIO PEER 2 PEER iseloomustavateks märksõnadeks on kogemuste vahetamise mugavus, paindlikkus, kiirus, teemapõhisus ning kvaliteedikontrolli võimalus.

Algatuse vastu on juba huvi üles näidanud mitme liikmesriigi asutused ning Bulgaaria, Horvaatia, Poola ja Prantsusmaa jaoks on korraldatud edukaid kogemustevahetusi. Siiani esitatud taotlustes tuntakse huvi vastaspooltega kogemuste vahetamise vastu, näiteks rahastamisvahendite, riigiabi, riigihangete, uute linnaarengu rahastamisvahendite, läbipaistvuse ja korruptsiooniennetuse alal. REGIO PEER 2 PEER on praegu pilootprojekt, mille tulemusi hinnatakse ja võimalikke muudatusi arutatakse 2016. aasta lõpus.

Ausameelsuse kokkulepped aitavad suurendada ELi projektide läbipaistvust ja tõhusust

ELi vahendite ausamale, läbipaistvamale ja tõhusamale kasutamisele on suunatud veel üks algatus – ausameelsuse kokkulepped – mille tegi sel aastal haldussuutlikkuse suurendamise pädevuskeskus. Ausameelsuse kokkulepped on organisatsiooni Transparency International leiutatud vahend, mis aitab valitsustel, ettevõtetel ja kodanikuühiskonna organisatsioonidel tõsta riigihangete usaldusväärsust. Ausameelsuse kokkulepe on riigihankega seoses hankija ja pakkujate vahel sõlmitav juriidiliselt siduv leping ebaausatest võtetest

Volinik Crețu koos organisatsiooni Transparency International juhataja asetäitja Miklos Marschalliga.

hoidumiseks ning hankemenetluse aususe, läbipaistvuse ja tõhususe tagamiseks. Selle vahendi üks põhielemente on lepingu täitmise järelevalve sõltumatu kodanikuühiskonna organisatsiooni poolt.

Komisjon otsustas tihedas koostöös organisatsiooniga Transparency International katsetada seda vahendit mitmes ELi kaasrahastatavas projektis. 2015. aasta maikuus avaldati avaliku sektori asutustele (ELi fonde haldavatele asutustele või ELi fondide toetusesaajatele) ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele suunatud kutse algatuses osalemiseks. Vastukaja oli üle ootuste positiivne. Kokku sai komisjon 56 taotlust 13 liikmesriigist: 25 taotlust kodanikuühiskonna organisatsioonidelt ja 31 taotlust avaliku sektori asutustelt. Valitud projektid on nüüd rakendamisfaasiks valmis.

Ausameelsuse kokkulepete pilootalgatus peaks edendama heade juhtimispõhimõtete järgimist, näiteks läbipaistvamat ja säästlikumat juhtimist. Kogemused on näidanud, et projekt võib riigihangete korra rangema järgimise kaudu hankekulusid kuni 30% vähendada.

Kõige sagedasemate vigade vältimine riigihangetes

Ausameelsuse kokkulepped ei ole ainus ELi kaasrahastatavate projektide riigihankeid puudutav algatus. Haldussuutlikkuse suurendamise pädevuskeskus käsitleb seda valdkonda prioriteetsena mitmel põhjusel. Riigihanked moodustavad ELi SKPst 19%. Hinnanguliselt jaotatakse 48% Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rahastusest riigihangete kaudu ning riigihangetega seoses esineb ka kõige rohkem probleeme. Vead riigihangete korraldamisel võivad põhjustada mahukaid finantskorrektsioone ja vahendite raiskamist. Enamasti on vigade põhjuseks ebapiisavad kogemused keeruliste reeglite rakendamisel. Komisjon pakub liikmesriikide väiksemate kogemustega hankijatele kasutajasõbralikke juhiseid kõige sagedasemate vigade vältimiseks ELi kaasrahastust hõlmavate ehitustööde, teenuste või asjade hankimisel.

„Ükski süsteem ei ole täiuslik, kuid täiuslikkuse poole püüeldes võime süsteemi alati paremaks muuta"

Pidev enesetäiendamine on üks hea juhtimise põhitõdesid. Praegu on tähelepanu suunatud 2014.–2020. aasta uutele programmidele ja komisjon tagab, et varasemaid vigu ei korrata. Eesmärk on alustada uut programmitöö perioodi senisest paremate struktuuridega ja oskustega ning tõhusamalt. See on vajalik avaliku sektori vahendite võimalikult tõhusaks kasutamiseks, kuid ka majanduskasvu ja töökohtade loomiseks ning institutsioonide ja poliitika usaldusväärsuse tõstmiseks.

LISATEAVE
Vahendite tõhusam investeerimine ja haldamine:
http://europa.eu/!VJ96UM

ELI FONDIDE TUTVUSTAMINE KOHALIKUL TASANDIL

Kui paljud kodanikud teavad, milliseid võimalusi ja millist mõju avaldavad Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid nende kodupiirkonnale?

Regionaal- ja linnapoliitika kaudu tehtavate mahukate investeeringute (2014.–2020. aastal 351,8 miljardit eurot) nähtavuse suurendamiseks teevad Euroopa Komisjon, korraldusasutused ja Europe Directi teabekeskused ühise kommunikatsioonialgatuse. Eesmärk on tutvustada potentsiaalsetele toetusesaajatele rahastamisvõimalusi ja juhtida kodanike tähelepanu kohalikul tasandil saavutatud konkreetsetele tulemustele.

Kohalik tegevus

2015. aastal on regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraat senisest rohkem rõhutanud tegevust kohalikul tasandil, algatades tegevusi koostöös asjaomaste kohalike partneritega. Mitmes ELi riigis korraldatakse seminare ja teavitusüritusi, mis keskenduvad ühtekuuluvuspoliitika efektiivsemale tutvustamisele.

Esimesed sellised üritused on korraldatud Saksamaal, Itaalias, Rootsis, Bulgaarias, Kreekas ja Ühendkuningriigis. Ka Hispaania, Horvaatia ja Rumeenia korraldavad veel 2015. aastal samalaadsed üritused.

Itaalias ja Bulgaarias korraldati lisaks teabeedastajatele mõeldud seminaridele seminare riiklike ja kohalike meediakanalite ajakirjanikele. Nendel üritustel teavitati meediat ühtekuuluvuspoliitika prioriteetidest ja eesmärkidest 2014.–2020. aastal ning viisist, kuidas need aitavad sihitud investeeringute kaudu piirkondades uusi töökohti luua ja majanduskasvu kiirendada.

Viimasel ERFi teabeedastajate võrgustiku INFORM kohtumisel (Lille'is 2015. aasta juunis) käsitleti peamiselt Junckeri komisjoni poliitilisi prioriteete. Liikmesriikide ja eri komisjoni teenistuste, sh regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadi, esindajad ja eksperdid selgitasid seost Euroopa investeerimiskava, digitaalse ühisturu, vähese CO_2-heitega majanduse ja energialiidu vahel, ning ühtekuuluvuspoliitika panust nende prioriteetsete eesmärkide saavutamisse.

INFORM JA INIO

Regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadi koordineeritav INFORM on kogu ELi hõlmav teavitusametnike võrgustik, mis vastutab liikmesriikide elanike teavitamise eest ERFi ja Ühtekuuluvusfondi investeeringutest. INIO on Euroopa Sotsiaalfondi riiklike kommunikatsioonikoordinaatorite võrgustik, mida juhib tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat.

Võrgustike eesmärk on suurendada ELi kaasrahastatavate projektide nähtavust kogemuste ja heade tavade jagamise kaudu. Need püüavad parandada kommunikatsiooni kvaliteeti, et suurendada üldsuse teadlikkust Euroopa poliitika eelistest.

Rakenduskava avaüritused

Liikmesriigid ja korraldusasutused peavad koostama kommunikatsioonistrateegia igale rakenduskavale kuue kuu jooksul pärast rakenduskava vastuvõtmist. Ehkki kommunikatsioonistrateegia ei vaja Euroopa Komisjoni formaalset heakskiitu, tuleb komisjoni sellest teavitada. See tuleb komisjonile edastada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide ametliku elektroonilise haldussüsteemi SFC2014 kaudu.

2015. aasta esimesel poolel võeti vastu 40% rakenduskavade kommunikatsioonistrateegiatest. Ülejäänud kinnitatakse enne 2016. aasta algust.

Ehkki Euroopa Komisjon soosib eri fondide kommunikatsioonialast koostööd, võivad liikmesriigid ja korraldusasutused

„Meil on üks lihtne, kuid ambitsioonikas eesmärk – kasutada ELi seniolematult mahukaid vahendeid meie kodanike elu kvalitatiivseks edendamiseks. Kõik meile kättesaadavaks tehtavad 500 miljardit zlotti investeeritakse arukalt.“

EWA KOPACZ – POOLA PEAMINISTER

vabalt valida riigi ja piirkonna oludele sobivaima lähenemisviisi (tsentraliseeritud või detsentraliseeritud, ühe või mitme fondi kaupa). Eri riigid on kasutanud eri lähenemisviise: näiteks kõiki ESI fonde hõlmav ühtne kommunikatsioonistrateegia (nt Bulgaaria, Malta ja Itaalia Lazio piirkond), ERFi ja ESFi programme hõlmav ühtne strateegia või iga rakenduskava ja fondi eraldi strateegia.

Rakenduskavade avaüritused pakuvad suurepärast kommunikatsioonivõimalust ja seega tuleb nendesse kaasata võimalikult lai kuulajaskond, sh meedia. Poola, kes saab ELi 2014.–2020. aasta investeerimiseelarvest suurima summa – kõigist ESI fondidest kokku 89 miljardit eurot – tähistas rahastamisperioodi algust koos peaminister **Ewa Kopaczi** ja Poola 16 vojevoodkonna marssalitega. Marssalid võtsid vastuvõetud rakenduskavad pidulikult vastu regionaalarengu minister **Maria Wasiakilt** ja regionaalpoliitika volinik **Corina Crețult**. 2015. aasta veebruaris toimunud üritust kajastati laialdaselt kümnetes meediakanalites, mille ajakirjanikud üritusel viibisid.

Innovaatilise avaürituse korraldas ka Interreg Europe: Itaalias Bolognas toimunud konverentsil osalesid 850 poliitikakujundajat ja ametnikku ning üritust vaadati otseülekandena internetis (1 200 vaatajat.) 130 võrgustike loomise laua taga panustas vahetult või sotsiaalmeedia kaudu üle 2 000 inimese.

TEAVITAMIS- JA KOMMUNIKATSIOONI-EESKIRJAD

Lugege lisaks teavitamisel ja reklaamimisel kehtivate eeskirjade, sh logode kasutamise eeskirjade kohta.

- Inforegio veebisaidil olev teavitamis- ja kommunikatsioonieeskirjadele, sh määrustele, pühendatud veebileht: www.ec.europa.eu/regional_policy/et/policy/communication/legislation/
- Üldsuse huvi tõttu on regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraat koostanud näited ELi embleemi (logo) kasutamisest ja fondidele viitamisest kõigis keeleversioonides: www.ec.europa.eu/regional_policy/et/information/logos/
- Teavitamis- ja kommunikatsioonieeskirjade praktiline rakendamine tekitab vahel küsimusi. Korraldusasutuste abistamiseks on Inforegio veebisaidile lisatud perioodiliselt ajakohastatav dokument, milles vastatakse korduma kippuvatele küsimustele kommunikatsioonieeskirjade tõlgendamise kohta (vastused on kooskõlastatud tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadiga ning regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadiga): www.ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/communication/qa_comm.pdf

Avaüritus soovitatakse korraldada ka neil programmidel, mille kommunikatsioonistrateegia ei ole veel kinnitatud, kuna see oluline sündmus võimaldab juhtida võimalike toetusesaajate tähelepanu uutele rahastamisvõimalustele ja teavitada üldsust varasemate programmide saavutustest.

KODANIKE TEADLIKKUS JA ARUSAAM ELi REGIONAALPOLIITIKAST

UUSIMA EUROBAROMEETRI KÜSITLUSE TULEMUSED

Euroopa Liidu peamise investeerimisvahendina täidab regionaalpoliitika olulist rolli Euroopa piirkondade majanduslike ja sotsiaalsete erinevuste vähendamises ning majanduskasvu ja töökohtade loomise edendamises. Iga 2–3 aasta järel korraldab komisjon küsitluse, et uurida kodanike teadlikkust ja arusaama ELi regionaalpoliitikast. Uusim 2015. aasta juunis tehtud küsitlus annab ülevaate praegustest meeleoludest.

Küsitluse tulemused näitavad, et teadlikkus ELi regionaalpoliitikast on suures osas sama nagu ilmnes 2010. ja 2013. aastal tehtud sarnastes küsitlustes: 34 % vastajatest on kuulnud nende elukohas teostatud ELi kaasrahastatavatest projektidest.

LISATEAVE
http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb83/eb83_en.htm

PROJEKTIDE MÕJU

Positiivne tulemus: kolmveerand ELi regionaalpoliitikast teadlikest kodanikest peab projektide mõju positiivseks. See näitab, et ELi regionaalpoliitika projektide tutvustamine üldsusele pakub suurt potentsiaali. Lätis, Iirimaal, Poolas ja Eestis suhtus üle 90 % regionaalpoliitika projektidest teadlikest kodanikest neisse positiivselt.

KÜSIMUS

Mõelge kõigile ELi toetatavatele projektidele, millest olete kuulnud. Kas teie arvates avaldavad need teie linna või piirkonna arengule positiivset või negatiivset mõju?

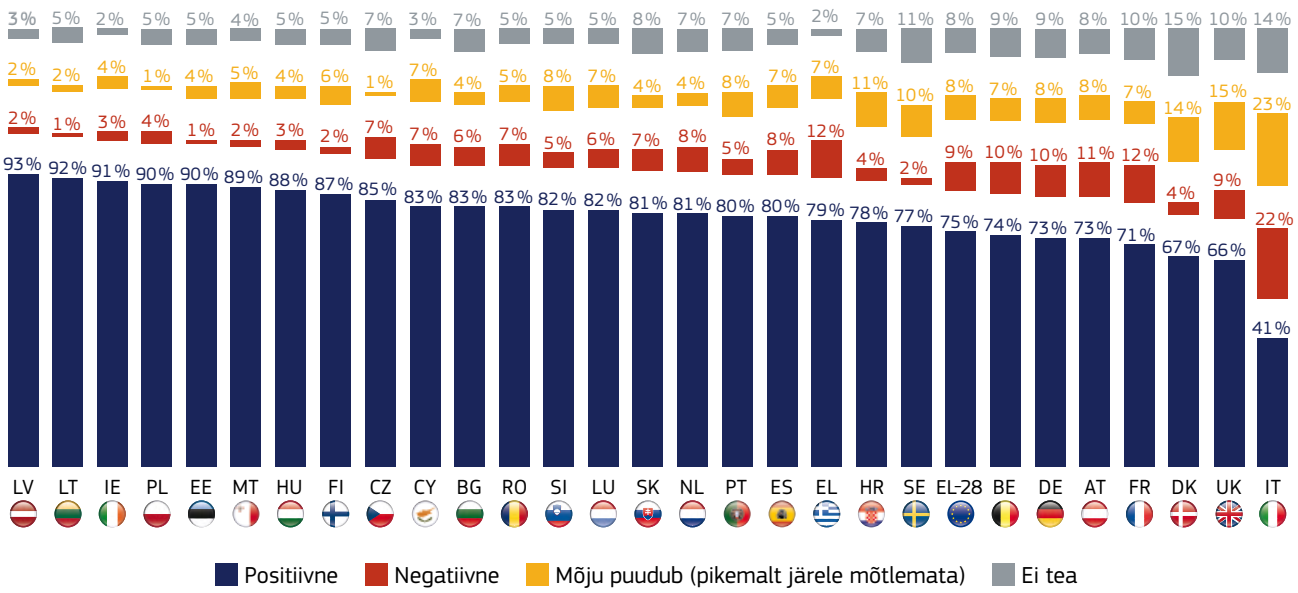

MEEDIA

Milliste meediakanalite kaudu kodanikud ELi regionaalpoliitika projektidest kuulevad? Televisioon, mida nimetas rohkem kui pool vastanutest (54%), on asendanud ajalehed (45%) peamise ELi kaasrahastatavaid projekte puudutavate uudiste allikana. Suureneb ka interneti ja raadio osakaal. Küsitluse tulemused näitavad, et internet on 15–39-aastaste jaoks peamine uudiste allikas (41%) ELi regionaalpoliitika projektide osas.

KÜSIMUS

Kust te sellest kuulsite? Esmakordselt? Aga hiljem? (valida võib mitu vastust)

▸ % EL-28

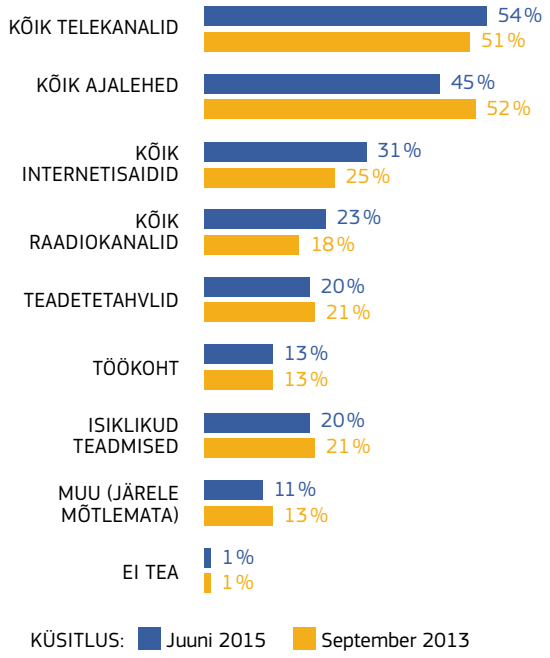

TOETUS

Suurem osa kodanikke usub, et EL peaks jätkama kõigisse ELi piirkondadesse investeerimist. Samuti näitavad küsitluse tulemused, et sellel seisukohal on kodanike enamus 18 liikmesriigis 28st, sh palju jõukaid piirkondi hõlmavates riikides (nt Soome, Rootsi, Luksemburg, Saksamaa, Austria).

KÜSIMUS

Euroopa regionaalpoliitika toetab majanduse arengut soodustavaid projekte kõigis piirkondades. Kas teie arvates peaks EL ka edaspidi investeerima kõigisse piirkondadesse või keskenduma vaeseimatele piirkondadele?

▸ % EL-28

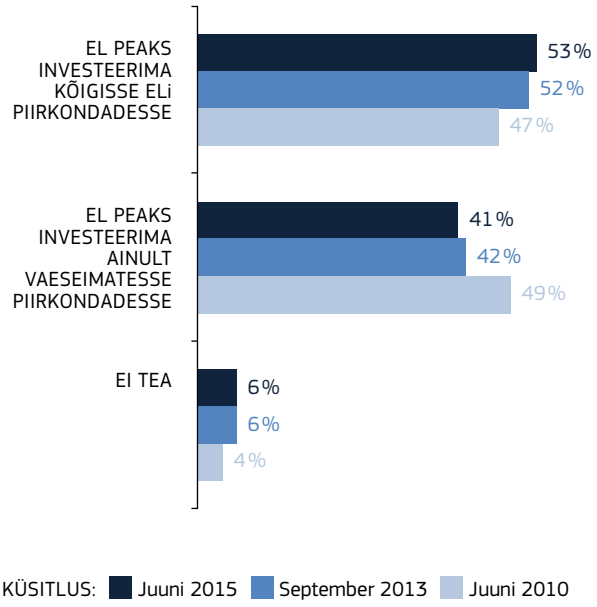

INVESTEERIMISPRIORITEEDID

Kodanike arvates tuleks prioriteetselt investeerida haridus-, tervishoiu- ja sotsiaaltaristusse, keskkonda ja VKEdesse.

KÜSIMUS

ELi regionaalpoliitika võib investeerida paljudesse erinevatesse valdkondadesse. Kas järgmised näited on teie arvates teie linna või piirkonna jaoks pigem olulised või pigem väheolulised?

▸ % EL-28

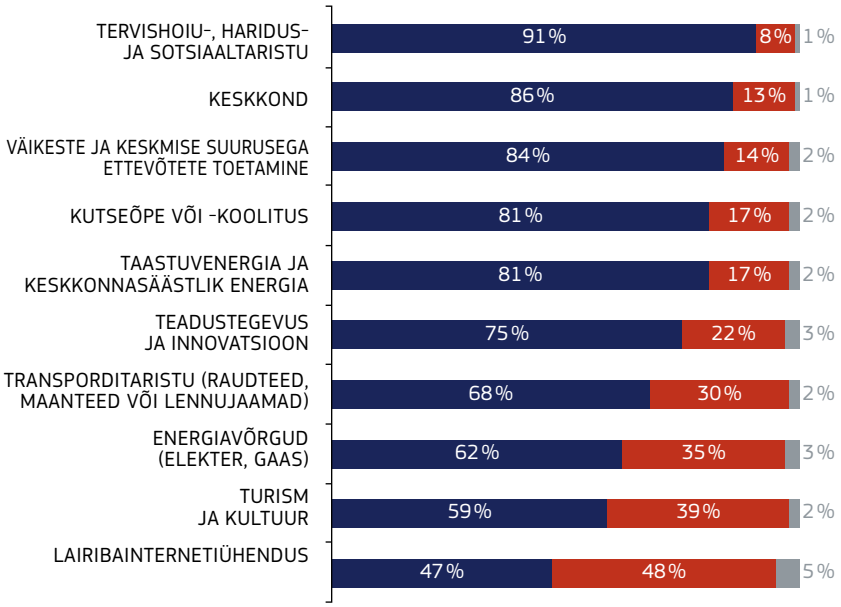

PIIRKONDADE MAJANDUSELU ÜMBERKUJUNDAMINE ARUKA SPETSIALISEERUMISE KAUDU – TEE TULEVIKKU

Ülemaailmne majanduskriis põhjustas kogu ELis majanduskasvu seiskumist ja investeeringute mahu olulist langust. Kriisist taastumiseks võttis Euroopa Komisjon kasutusele makromajanduspoliitika, mis põhineb investeeringutest, struktuurireformidest ja vastutustundlikust rahanduspoliitikast koosneval nn positiivse mõju kolmnurgal.

Majanduskriisist tulenevalt pidurdus Euroopa lähenemine, mis omakorda raskendab taastumist ja aeglustab tulevast majanduskasvu. Euroopa jaoks on kriisi võtmeks lähenemise jätkamine. Aruka spetsialiseerumise strateegiad võivad aidata suunata investeeringuid piirkondade teadustegevusse, innovatsooni ja tööstuse ümberkujundamisse neis valdkondades, mis annavad piirkonnale tulevikus konkurentsieelise. Nii saavad kõik Euroopa piirkonnad osa majanduskasvust ja töökohtade loomisest ning nende ebavõrdsus väheneb.

Majanduskasvu lugu: puuduolevate investeeringute leidmine

Üheks Euroopa investeerimistööriistadest on uus Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (European Fund for Strategic Investment, EFSI), mis on seadnud eesmärgiks investeerida 2015.–2017. aastal 315 miljardit eurot nõudluse lühiajaliseks tõstmiseks ja pikaajalise majanduspotentsiaali suurendamiseks.

Hinnanguliselt suudab EFSI tagada vaid kolmandiku kriisist põhjustatud investeeringudefitsiidist ja seda saab rakendada peamiselt suurprojektides. Strateegiliste investeeringute toetamiseks on Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid 2014.–2020. aasta rahastamisperioodiks eraldanud 450 miljardi euro suuruse investeerimispaketi.

Need investeeringud tõmbavad kaasrahastusena ligi veel 150 miljardit eurot avaliku sektori ja erasektori investeeringuid – investeeringute kogumaht on koos võimendusega 600 miljardit eurot. Ligikaudu 80% neist vahenditest paigutatakse vähem arenenud piirkondadesse, kus majanduslangus avaldas eriti rasket mõju.

MIS ON **ARUKAS SPETSIALISEERUMINE**?

See on strateegiline lähenemisviis avaliku sektori investeeringute kontsentreerimiseks teadus- ja innovatsioonitegevusse, et piirkondade majandust ümber kujundada, konkurentsieeliseid arendada ning uute väärtusahelate pakutavaid võimalusi turul ära kasutada. Aruka spetsialiseerumise piirkondlikud innovatsioonistrateegiad (RIS3) on saanud Euroopa ühtekuuluvuspoliitika rakenduskavade väljatöötamise eelduseks.

ESI fondide vahenditest on üle 160 miljardi euro määratud teadustegevust ja innovatsiooni, IKTd, VKEde konkurentsivõimet ning vähese CO_2-heitega majandusele üleminekut toetavate investeeringute tegemiseks. Viimastel aastakümnetel majanduskasvu toetanud tootlikkus ja innovaatilisus jäävad ka tulevikus märksõnadeks uute jätkusuutlike töökohtade loomise osas.

Arukas spetsialiseerumine: majanduse ümberkujunemise võimaldaja

RIS3 kaudu võttis ühtekuuluvuspoliitika olulise rolli Euroopa majanduskasvu strateegias, mis peaks kiirendama majanduslikku lõimumist, ajendama tööstuste ümberkujundamist ja andma tulemuseks kriisidele vastupidavamad majandused.

Samuti peaks ühtekuuluvuspoliitika taastama Euroopa lähenemise, kuna arukas spetsialiseerumine võimaldab erinevates arengujärkudes piirkondadel maksimaalse lisandväärtuse saavutada. Lisaks aitab arukas spetsialiseerumine mahajäänud

SKP JA INVESTEERINGUD 2000–2015 (1)

SKP kasv (%)

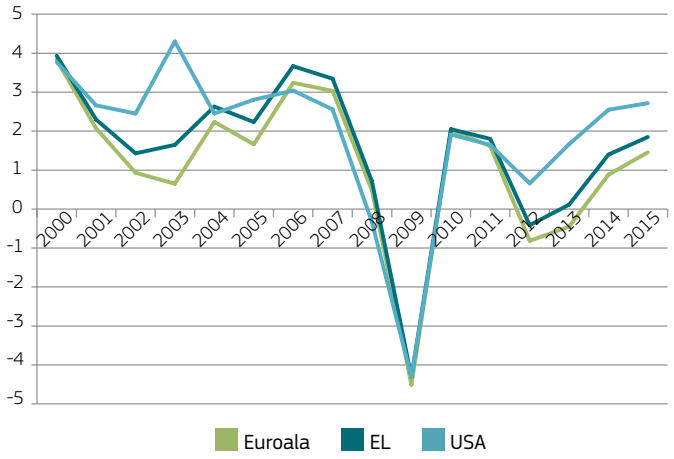

INVESTEERINGUD (% SKPST)

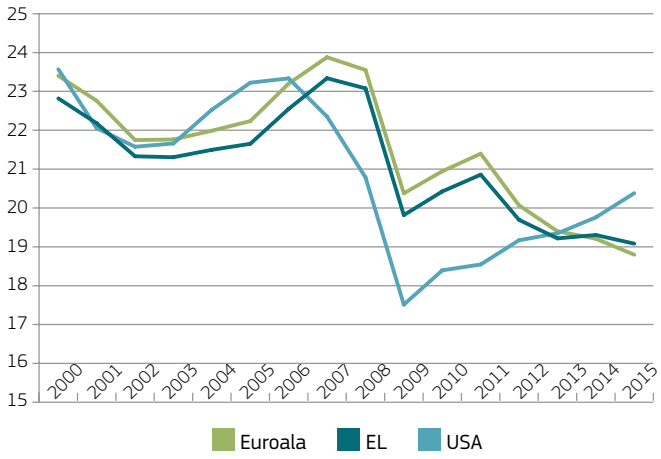

Ehkki SKP kasv Euroopas on kiirenenud, ei ole investeeringute kriisieelne maht kaugeltki taastunud. Graafikutel on kujutatud euroala, EL-28 riikide ja USA andmete võrdlust.

Allikas: Euroopa Poliitilise Strateegia Keskus, IMF, Eurostat

piirkondadel väärtusahelas kõrgemale tõusta, kasutades kohalikku potentsiaali globaalsetel turgudel.

Tänu sellele, et arukas spetsialiseerumine on ESI fondide programmitöö eeltingimus, on suurem osa piirkondadest töötanud välja strateegiad (2), mis põhinevad piirkonna arengut takistavate probleemide ja arenguvõimaluste põhjalikul analüüsil ning erilisel ettevõtluse vaimus toimuval avastamisprotsessil. See otsustusprotsess tähendab tulevasele innovatsioonipõhisele majanduskasvule orienteeritud investeerimissuundade leidmist ettevõtjate vaatepunktist lähtudes.

Ehkki aruka spetsialiseerumise strateegiate väljatöötamine on üldiselt hästi edenenud ja aidanud regionaalpoliitikat uuendada (3), olid selle eeltingimusega seotud läbirääkimised katsumusterohked, muu hulgas prioriteetsete valdkondade arvu ja ettevõtluse vaimus toimuva avastamisprotsessi kvaliteedi osas.

Paljudes piirkondades ja eriti seal, kus kriis kõige tugevamat mõju avaldas, nähakse arukat spetsialiseerumist adekvaatse reaktsioonina avaliku sektori vahendite kokkukuivamisele. See võimaldab neil piirkondadel „võidelda kriisiga läbimõeldult, asendades kaotatud kvantiteedi kvaliteediga" (4), mis tähendab, et pööratakse tähelepanu investeeringute mõjule, mitte ei püüta näiteks lihtsalt teadus- ja arendustegevuse rahastamist tõsta, ja „suurendades vastupidavust tulevastele kriisidele".

RIS3 rakendamine: viis proovikivi

Järgmiseks etapiks on aruka spetsialiseerumise rakendamine kogu Euroopas. Aruka spetsialiseerumise strateegiate rakendamiseks ning kriisist taastumiseks (lühikeses perspektiivis) ja konkurentsivõime tõstmiseks (keskpikas kuni pikas perspektiivis) on vaja saavutada viis vahe-eesmärki.

- **1. Leida konkreetsed investeerimisprojektid**, mis kiirendaksid ümberkujundamisprotsessi. Liikmesriigid ja piirkonnad peaksid välja töötama strateegiliste projektide kava, mis edendaks kaasinvesteerimist uutesse riiklikel/piirkondlikel aruka spetsialiseerumise algatustel ja Euroopa juhtalgatustel põhinevatesse väärtusahelatesse.
- **2. Kasutada pidevat ettevõtluse vaimus toimuvat avastamisprotsessi**, mis kaasab ettevõtteid ja teadusasutusi aktiivselt prioriteetsete valdkondade piiritlemisse ning strateegiate turu arengule kohandamisse.
- **3. Jälgida ja hinnata poliitika mõju** feduka rakendamise tagamiseks. Seda tuleb mõista mitte niivõrd järelkontrollimeetmena, kuivõrd proaktiivse õppimisviisina, mis toetab pidevat ettevõtluse vaimus toimuvat avastamisprotsessi ja strateegiate väljatöötamist.

(1) http://ec.europa.eu/epsc/pdf/presentations/040615vinhassouza.pdf
(2) Piirkondlikke aruka spetsialiseerumise prioriteetseid valdkondi dokumenteeritakse EYE@RIS3 andmebaasis.
(3) Fraunhoferi instituudi korraldatud uuringus ilmnes, et arukas spetsialiseerumine on toonud kaasa olulisi muutusi piirkondade plaanimistavades ja parema arusaama piirkondade potentsiaalist: www.isi.fraunhofer.de/isi-wAssets/docs/p/de/vortragsfolien/regionen_cluster/S3_Projekt_2014_final.pdf
(4) Marta Marini tsitaat, Baskimaa valitsuse delegatsioon Brüsselis regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadi korraldatud aruka spetsialiseerumise koolitusel, Brüsselis, 25. juuni 2015.

PILOOTALGATUSTE NÄITED

EFEKTIIVNE TOOTMINE 3D-PRINTIMIST KASUTADES

3D-printimine võib tuua kaasa revolutsiooni tootmises, paljusid tööstusi tundmatuseni muuta ning luua täiesti uusi väärtusahelaid ja tööstustegevusi. Siiski on selle tehnoloogia ja uute rakenduste laialdase kasutuselevõtmise teel veel palju takistusi.

Turu loomise kiirendamiseks mõeldud VI pilootalgatus käivitati 2014. aasta septembris ja praegu osaleb selles 22 ELi piirkonda. Seda toetatakse COSME rahastusega ja eesmärk on laiendada väärtusahelate analüüsi veel 40 piirkonnale, sh vähem arenenud piirkonnale. Järgmiseks etapiks metoodika katsetamise järel on konkreetsete kaasinvesteeringute leidmine tööstuse osalusel. Esimestes faasides tehti kuus platvormettepanekut võrgustiku loomiseks erinevatest väärtusahelatest: kaks autotööstussektoris, üks masinatööstus- ja tekstiilitööstussektoris ning kaks loomesektoris. Võrgustiku loomine on jõudnud esimese vahendusürituse ettevalmistamiseni. Sellel üritusel püütakse teha konkreetseid väärtuspakkumisi ja veenduda, et tööstusel on tutvustatud projektide suhtes tõsine huvi.

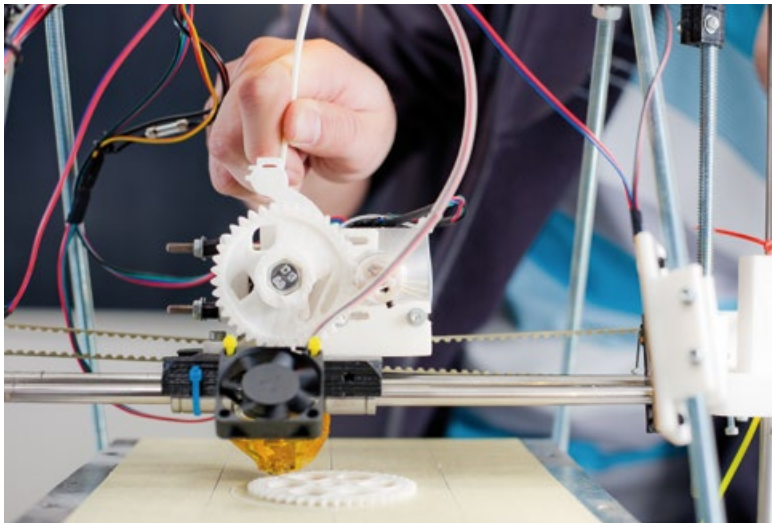

- **4. Leida ja kasutada sünergiaid** teiste raamistike ja rahastamisvahenditega. See tähendab, et loodavad poliitikad ja strateegiad peavad üksteist toetama ja neid ei tohi käsitleda vaid eraldiseisvalt.
- **5. Kasutada piiriülest, riikidevahelist või piirkondadevahelist mõõdet**, et luua mastaabi- ja mitmekülgsussäästu osaliste individuaalse ja ühise potentsiaali optimaalseks realiseerimiseks. Olemasolevad vahendid, näiteks Interreg, on keskendunud aruka spetsialiseerumise pakutavale võimaluste koordineerimisele riigipõhistes rakenduskavades, näiteks rahvusvahelise klasterkoostöö kaudu.

Suuname pilgu oma piirkonnast kaugemale: algatus „Vanguard"

Uute tööstusharude teket, olemasolevate tööstusharude ümberkujundamist ja sellele järgnevat töökohtade loomist edendatakse Euroopa väärtusahelatesse arukalt investeerides. Seega on edukate piirkondlike meetmete edasiarendamiseks vaja piirkondadevahelisi kaasinvesteeringuid. Ehkki suuremas osas riiklikes ja piirkondlikes RIS3 strateegiates on selle osa tagasihoidlik, kogub arukas spetsialiseerumine selliste võrgustike, nagu algatus „Vanguard" (Vanguard Initative, VI), juhtimisel hoogu.

Algatuse „Vanguard" 28 piirkonda [5] on võtnud kõrgetasemelise poliitilise kohustuse teha aruka spetsialiseerumise strateegiate alal kostööd ning realiseerida enda potentsiaali ja kõigi algatuses osalevate riikide potentsiaali maksimaalsel määral. Nad selgitavad välja valdkonnad, kus koostöö võiks tuua ettevõtluses mastaabisäästu.

Selle uue lähenemisviisi katsetamiseks on käivitatud viis temaatilist pilootmeedet järgmistes ettevõtlussektorile huvi pakkuvates valdkondades.

- Energiarakendused karmides keskkonnatingimustes – juhtivad piirkonnad: Šotimaa (UK) ja Baskimaa (ES).
- Efektiivne tootmine 3D-printimist kasutades – juhtivad piirkonnad: Flandria (BE) ja Lõuna-Holland (NL).
- Tõhus ja jätkusuutlik tootmine – juhtivad piirkonnad: Kataloonia (ES) ja Lombardia (IT).
- Bioressursipõhine majandus – juhtivad piirkonnad: Randstad (NL) ja Lombardia (IT).
- Nanotehnoloogia – juhtivad piirkonnad: Skåne (SE) ja Tampere (FI).

(5) Aruka spetsialiseerumise kaudu uute majanduskasvu allikate leidmise algatus „Vanguard" on piirkondade võrgustik, mille poliitiline missioon on edendada piirkondade rolli Euroopa innovatsiooni- ja tööstuspoliitikas, andes head eeskuju aruka spetsialiseerumise lähenemisviisi rakendamises. See avati 2014. aasta novembris regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadi aruka spetsialiseerumise kõrgetasemelisel konverentsil, mis korraldati koostöös Flandriaga. Lisateave: www.s3vanguardinitiative.eu/

ARENENUD TOOTMINE ENERGEETIKARAKENDUSTES RÄNKADES (AVAMERE)TINGIMUSTES

Meremajandus pakub palju kasvupotentsiaali nii merepiirkondade jaoks kui ka nende jaoks, kelle kutseoskused ja tehnoloogiaoskused on meremajanduse kasvu väärtusahelates nõutud. Selles VI pilootalgatuses kasutatakse ära olemasolevaid võimalusi, keskendudes taastuva mereenergia kasutamiseks ning energia ja loodusvarade avamerel ammutamiseks vajalikule eriseadmestikule ja seadmeosadele.

Selles valdkonnas ei ole Euroopa väärtusahelad kuigi hästi integreeritud ja teadmiste vahetamist toimub liiga vähe. Ühiste väärtusahelate pakutavate võimaluste maksimaalseks ärakasutamiseks tegelevad piirkondlikud valitsused ja klastrite esindajad praegu järgmise kolme ülesandega:

- 1) **rajatiste ühiskasutamine:** teadustaristule juurdepääsu võimaldamine kõigi VI piirkondade VKEdele;
- 2) **tarnijate jagamine:** tarneahelate avamine ja VKEde koostöö edendamine;
- 3) **partnerite jagamine:** rahvusvaheliste tööstuskonsortsiumite moodustamine toodete-teenuste arendamiseks.

Pilootmeetmete eesmärk on kiirendada uudsete arenenud tootmismeetodite juurdumist turul, luues asjaomaste ettevõtete juhitavad piirkondadevahelised tutvustamisplatvormid. Selleks täiustatakse ja ühendatakse piirkondade olemasolevaid algatusi, et võimaldada tegevuste mastaapsemaks muutmist, suuremate esmakasutuselevõtjate kogukondade tähelepanu püüdmist ja lisandväärtuse suurenemise mõõtmist.

VI piiriülese ettevõtluse vaimus toimuva avastusprotsessi ja väärtusahela analüüsi metoodika põhineb mastaabi suurendamisel järgmistes faasides:

- 1) **õppimine**, kaardistades piirkondade potentsiaali uutes väärtusahelates ja tuvastades võtmetähtsusega tegutsejaid;
- 2) **ühendamine**, luues sidemeid tegutsejate vahel;
- 3) **tutvustamine**, esitledes lahendusi rakenduste lähendamiseks turule;
- 4) **turustamine**, investeerides toodete ja teenuste turustamiseks ettevalmistamisse.

VI pilootmeetmete eesmärk on edendada piirkondadevahelist koostööd lahenduste teostatavuse ja turustatavuse demonstreerimise alal. Samuti töötati VI raames välja lahenduste tutvustajatele mõeldud vahendid konkreetsete projektide piiritlemise kiirendamiseks. Tegu on maatriksmetoodikaga, milles kombineeritakse „vertikaalne" mõõde ehk rakenduste

ÜHINE TUTVUSTAMINE ÜLEMINEKUTE KIIRENDAMISEKS

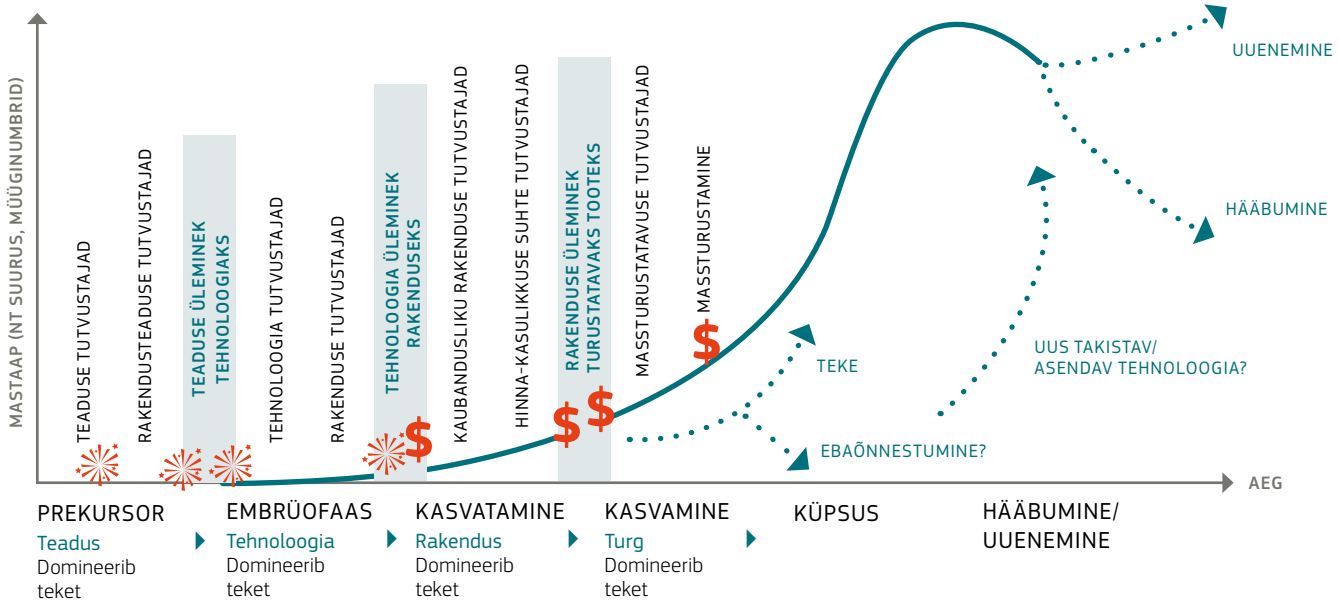

Tutvustajad täidavad võtmerolli (uue) tööstuse elutsükli faasiüleminekutes. Järgmine faas võib tekkida alles pärast tutvustamistingimuste täitmist.

Allikas: Phaal, O'Sullivan, Routley, Ford & Probert (2011)

väärtusahelates tutvustamise korraldamine „horisontaalse" mõõtmega ehk universaalsete ettevõtlusökosüsteemi toimimist hõlbustavate teenuste (näiteks kaardistamine, vahendamine, tegevuskavad, üleminekuteenused) pakkumisega.

Edasiviiv jõud: strateegilised klasterpartnerlused kaasinvesteeringute ligitõmbamiseks

Praeguseks on need pilootmeetmed jõudnud kriitilisse faasi, kus viiakse kokku eri uute Euroopa väärtusahelate tegutsejaid. Selle protsessi ajamiseks toetab regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraat 2016. aasta alguses toimuvat professionaalide vastastikuse tutvustamise üritust, mis peaks VI pilootmeetmete edenemist kiirendama.

Lisaks kavandab peadirektoraat koostöös aruka spetsialiseerumise platvormiga algatuse „Vanguard" metoodika koondamist kompaktseks piirkondadevahelise ettevõtluse vaimus toimuva avastusprotsessi juhendiks, et seda laiemalt levitada.

KUIDAS VÕIB ARUKAS SPETSIALISEERUMINE EUROOPA PIIRKONDI ÜMBER KUJUNDADA JA AJAKOHASTADA?

SAKSIMAA, SAKSAMAA: strateegilised avaliku sektori ja erasektori investeeringud aitasid ajakohastada piirkonna traditsioonilist mikroelektroonikatööstust ja moodustada Euroopa suurima mikroelektroonikaklastri „Silicon Saxony".

PODKARPACIE, POOLA: peaaegu hääbunud 70-aastane lennundustööstustraditsioon taaselustati avaliku sektori ja erasektori koostöös. Loodud tööstusklaster nimega Aviation Valley Cluster toodab nüüd komponente ja valmistooteid klientidele üle maailma.

PÕHJA-ROOTSI: selle piirkonna kõrvalist asukohta ja külma ilma kasutatakse väärtusliku ressursina: Daimler, Volkswagen, Toyota, General Motors, Ford, Fiat, Peugeot, Saab ja Hyundai katsetavad siin oma autosid talvetingimustes.

PÕHJA-KARJALA, SOOME: strateegilised investeeringud ja edukad sektoriülesed klastrid sellistes valdkondades, nagu mängutööstus ja masinatööstus, on muutnud traditsioonilise metsandustööstuse teadmistepõhiseks metsade biomajandustööstuseks. Piirkonnal on juhtroll metsa bioenergia, bioloogilise toorme detsentraliseeritud väärindamise, puidutööstuse ja metsandustehnoloogia valdkonnas ja muudes valdkondades.

Üritusel „GROW your REGIOn" osalejad.

See stimuleerib paljudes piirkondades uute lähenemisviiside rakendamist koordineeritud aruka spetsialiseerumise strateegiate rakendamisele. Samuti aitaks see kaasa rakenduskavade kavandamise ja teostamise riikidevahelisele/piirkondadevahelisele koordineerimisele, milles esineb endiselt puudusi, hoolimata makropiirkondliku koordineerimise edendamisest ELi makropiirkondlike strateegiate näol (6).

Võtmetähtsusega saab olema mitmete strateegiliste, kuid altüles põhimõttel toimivate riikidevaheliste ja piirkondadevaheliste algatuste tegemise ja elluviimise toetamine, mida võimaldavad piirkonnad ja piirkondlikud tegutsejad ning juhivad klastrid ja ettevõtted ja mis on suunatud ühiste väärtusahelate arendamisele ja ühisele loomisele. Selleks on praegu kavas klastritele tuginevate Euroopa ettevõtlusökosüsteemide mitmetasandilise toetusmehhanismi loomine.

Tööstuse juhitava lähenemisviisi kasutuselevõtmise stimuleerimiseks rohkemates piirkondades ja programmides ning strateegiliste klasterpartnerluste loomise edendamiseks korraldasid regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraat ning siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektoraat 27.–28. aprillil 2015 ürituse „GROW your REGIOn" (7). Üritusel osalesid 350 piirkondlikku poliitikakujundajat ja klastrite esindajat, kes uurisid ühiseid lähenemisviise arukale spetsialiseerumisele ja majanduse ümberkujundamisele klastrite kaudu.

(6) Näiteks Läänemere piirkonna uues tegevuskavas (juuni 2015) on sõnaselgelt kirjas, et piirkonna innovatsioonipotentsiaali täielikuks ärakasutamiseks on vaja rohkem „arukaid sektori- ja piirkonnaüleseid partnerlusi ... mis sarnanevad algatuse „Vanguard" raames tehtud algatustega". http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/communic/baltic/action_09062015_en.doc

(7) http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/en/conferences/grow_region/

Üritusel osalejad kinnitasid vajadust paremini sihitud ja strateegilisema piirkondadevahelise koostöö järele, mis võimaldaks läheneda ühiste ettevõtlusökosüsteemide loomisele süstemaatilisemalt. Ürituse tulemuste põhjal kavandavad kaks peadirektoraati ekspertide töötoa korraldamist sel talvel, kus uuritakse võimalikke ühiseid meetmeid aruka spetsialiseerumise Euroopa klasterpartnerluste edendamiseks.

Koostöö teiste komisjoni teenistustega pakub võimalusi täiendavate sünergiate loomiseks, näiteks:

- energia peadirektoraadiga uue **energialiitu** toetava aruka spetsialiseerumise platvormi alal;
- kommunikatsioonivõrkude, sisu ja tehnoloogia peadirektoraadiga „piirkondlike sõlmpunktide" kujundamise alal, mis on saanud palju tunnustust **digitaalarengu tegevuskava** elluviimise eest;
- teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraadiga uude **ringmajanduse tegevuskavasse** asjaomaste aruka spetsialiseerumise strateegiate kaudu panustamiseks.

Need arengud näitavad, et ELi poliitilised toetusmehhanismid, eriti regionaalpoliitika, võimaldavad juba praegu piirkondadel ja klastritel oma majandusi ümber kujundada, mis toob kaasa kõigi piirkondade heaolutasemete lähenemise.

Järgmine eesmärk on töötada välja ühtne toetussüsteem, mis põhineb regionaalpoliitika volinik **Corina Crețule** antud mandaadil poliitikavahendite sünergiate maksimeerimiseks.

Piirkondlike ametiasutuste ja klastrite juhiroll on piiride avardamiseks ja sisuliste sünergiate saavutamiseks kriitilise tähtsusega. Neile tuleb pakkuda abi ja tuge kaasinvesteeringute hankimiseks vajalike strateegiliste partnerluste arendamiseks, loodud kontaktidest tegeliku koostööni jõudmiseks ning sel viisil uute ärivõimaluste ja majanduskasvuteede loomiseks.

KÕRGETASEMELINE KONVERENTS ARUKA SPETSIALISEERUMISE STRATEEGIATE RAKENDAMISE TEEMAL
JUUNI 2016

Regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraat korraldab selle konverentsi, et teha kokkuvõte viimastel aastatel aruka spetsialiseerumise lähenemisviisi arendamisel ELi ja piirkondlikul tasemel kogutud kogemustest, hinnata arukal spetsialiseerumisel põhineva piirkondadevahelise koostöö alustamise tulemusi, näiteks algatuses „Vanguard" ja Euroopa klasterpartnerlustes, ning arutada edasist tegevust.

Olulisemad arutlusele tulevad teemad on aruka spetsialiseerumise strateegiate rahvusvahelistumine, klastripoliitika ja aruka spetsialiseerumise lähenemine ning sünergiad selliseid meetmeid toetavate vahendite vahel Euroopa ettevõtlusökosüsteemides.

LISATEAVE
http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/brochures/2014/smart-specialisation-and-europes-growth-agenda

REGIOSTARS

EUROOPA PÕHIPROBLEEMIDEGA TEGELEVATE PIIRKONDLIKE PROJEKTIDE TUNNUSTAMINE

Kaheksandat aastat järjest tunnustatakse RegioStarsi auhindadega kõige inspireerivamaid ja innovaatilisemaid Euroopa ühtekuuluvuspoliitika fondidest toetatud piirkondlikke projekte.

Selle aasta finalistid, kes valiti neljas auhinnakategoorias – „Arukas majanduskasv", „Jätkusuutlik majanduskasv", „Kaasav majanduskasv" ja „CityStars" – tegelevad Euroopa praeguste prioriteetsete probleemidega.

EP saadik **Lambert Van Nistelrooij**'i juhitud sõltumatu RegioStarsi auhindade žürii valis 143 konkureeriva projekti hulgast 17 finalisti. All on loetletud kõigi kategooriate finalistid koos linkidega lisateabele nende edukate ja uudsete projektide kohta. Võitjad kuulutatakse välja 2015. aasta 13. oktoobril Brüsselis toimuval Euroopa piirkondade ja linnade nädalal OPEN DAYS.

ARUKAS MAJANDUSKASV

VKEde kasvupotentsiaali vallandamine e-majanduses.

DIGITAL TOURISM
Wales (Ühendkuningriik)

See projekt viis turismisektori VKEd Walesis, kus selle sektori e-äri oli veel lapsekingades, ettevõtluse digitaalajastusse.
www.visitwales.com

AGRIPIR
Euroopa territoriaalne koostöö – País Vasco, Cataluña (Hispaania), Midi-Pyrénées, Aquitaine (Prantsusmaa)

Agripir tõi traditsioonilisse põllumajandustootmisse innovaatilisi tehnoloogiaid ning tõstis Püreneede kõrgtasandikel paikneva piirkonna konkurentsivõimet.
www.agripir.com

SCANDINAVIAN GAME DEVELOPERS
Euroopa territoriaalne koostöö – Midtjylland (Taani), Västsverige (Rootsi)

Projekt pakub ettevõtlusnõustamist ja -koolitust noortele ettevõtjatele videomängusektoris.
www.videndjurs.dk

TORUNI TEHNOPARGI ARENDAMINE
Kujawy-Pomorze (Poola)

Toruni tehnopargi maailmatasemel taristu toetab alustavaid ettevõtjaid.
www.smartspace.io/en

JÄTKUSUUTLIK MAJANDUSKASV

Energiatõhususse investeerimine kodanike ja ühiskonna hüvanguks.

MILD HOME
Euroopa territoriaalne koostöö – Burgenland (Austria), Yugozapaden (Bulgaaria), Thessalia (Kreeka), Közép-Dunántúl (Ungari), Veneto, Emilia-Romagna (Itaalia), Vest (Rumeenia), Belgrad (Serbia)

Seitsmes riigis tegutsevad partnerid ühendasid jõud keskkonnasäästlikumate ehitusmeetodite ja ökoasumi kontseptsiooni väljatöötamiseks.
www.mildhome.eu/

PICSA
Andalucía (Hispaania)

Andaluusia jätkusuutliku ehituse programm muutis piirkonna ehitussektorit keskkonnasäästlikumaks ja aitas töökohti luua.
www.agenciaandaluzadelaenergia.es/ciudadania/programa-de-impulso-la-construccion-sostenible-de-andalucia/

LONDONI ROHELINE FOND
London (Ühendkuningriik)

EL ja teised avaliku sektori rahastajad suurendavad rohelise taristu loomise mastaapi ja kiirust Londonis.
www.leef.co.uk/

„Mind innustab see, kuidas regionaalpoliitika võimaldab rakendada innovaatilisi lahendusi, andes kohalikele tegutsejatele ideede teostamiseks vajalikke vahendeid."

▸LAMBERT VAN NISTELROOIJ – EUROOPA PARLAMENDI LIIGE, REGIOSTARS 2015 ŽÜRII LIIGE

▸KAASAV MAJANDUSKASV

Sotsiaalse tõrjumise ohus inimeste ühiskonda kaasamine.

▸UUS VÕIMALUS TÖÖ KAUDU

Praha, Střední Čechy, Severozápad (Tšehhi Vabariik)

Projekt tõi kokku karistuse kandnud süüdimõistetuid ja tööandjaid, et vanglast lahkujad saaksid tööturul oma koha leida.

▸www.rubikoncentrum.cz

▸MOMENTUM

Iirimaa

See kogu Iirimaal teostatav projekt on aidanud pikaajalistel töötutel tööle naasta.

▸www.momentumskills.ie

▸BURGASE ASENDUSKODUD

Yugoiztochen (Bulgaaria)

Uued eluruumid ja sotsiaalteenused ebasoodsas olukorras lastele parimate võimaluste pakkumiseks.

▸www.burgas.bg

▸FIT FOR WORK

Wales (Ühendkuningriik)

Füüsilise ja vaimse tervise hoidmisele suunatud projekt Fit for Work aitas rohkem kui 1600 töötajal haiguspäevade arvu pikaajaliselt vähendada.

▸www.rcs-wales.co.uk

▸DIRITTI A SCUOLA

Puglia (Itaalia)

Haridusteenuseid ja sotsiaalteenuseid hõlmava kombineeritud lähenemisviisi kaudu vähendas see projekt piirkonnas oluliselt koolist väljalangemise määra.

▸www.pugliausr.it/default.aspx?Page=Office_Section&code=132&tipo=1

▸CITYSTAR

Linnade ümberkujundamine tulevikuks valmistudes.

▸FÖRETAGSAMMA VH

Västsverige (Rootsi)

See projekt nõustab noori ettevõtjaid, idufirmasid ja sissetöötatud ärimudeliga ettevõtteid, et stimuleerida nende majandustegevust ja ettevõtlikkust.

▸www.foretagsammavastrahisingen.se

▸IMAGINE

Euroopa territoriaalne koostöö – Severoiztochen (Bulgaaria), Oberbayern (Saksamaa), Syddanmark (Taani), Cataluña (Hispaania), Nord-Pas de Calais (Prantsusmaa), Emilia-Romagna (Itaalia), Nord-Vest (Rumeenia), Berkshire, Buckinghamshire ja Oxfordshire (Ühendkuningriik)

Kaheksa partnerlinna lõid sidemeid kohalike elanike ja organisatsioonide vahel, et energiakasutust säästlikumaks muuta.

▸www.imaginelowenergycities.eu

▸TORRENT DELS MADUIXERS

Cataluña (Hispaania)

Tänapäevane jäätmekäitlusjaam vähendab Barcelona CO_2 heidet ja loob uut üldkasutatavat ruumi.

▸http://w2.bcn.cat/obres/es/europa

▸CHAVES'-VERÍNI EUROLINN

Euroopa territoriaalne koostöö – Galicia (Hispaania), Norte (Portugal)

Kaks linna ühendasid jõud ning lõid uue „eurolinna" ühiste munitsipaalteenuste ja -rajatistega.

▸http://en.eurocidadechavesverin.eu/

▸IMPLEMENT

Euroopa territoriaalne koostöö – Midtjylland (Taani), Västsverige (Rootsi), Sør-Østlandet (Norra)

Projekti Implement raames töötati välja jätkusuutlikke algatusi ja vahendeid biogaasi kasutuselevõtmise kiirendamiseks transpordi- ja soojusenergiasektoris.

▸www.energibyenskive.dk

▸LISATEAVE
http://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/

OMA SÕNADEGA

SIDUSRÜHMADE ARVAMUSED 2014.–2020. AASTA ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKAST

Panorama ootab teie arvamust!

Oma sõnadega on *Panorama* rubriik, kus kohaliku, piirkondliku, riikliku ja Euroopa tasandi sidusrühmad avaldavad arvamust reformitud ühtekuuluvuspoliitikast ja kirjeldavad oma plaane 2014.–2020. aasta programmitöö perioodiks.

Panorama võtab hea meelega vastu teie emakeeles kirjutatud kaastöid ja võib neid tulevastes väljaannetes avaldada. Kaastöö esitamise tähtaegade ja suuniste kohta teabe saamiseks võtke meiega ühendust.

regio-panorama@ec.europa.eu

IIRIMAA

„ENAM ARENENUD" PIIRKOND TÄIUSTAB PROGRAMMIDE RAKENDAMIST

Ootame väga võimalust panustada oma piirkonna (Border, Midland and Western, BMW) arengusse 2014.–2020. aasta piirkondliku rakenduskava kaudu. Border, Midland and Western on valdavalt maapiirkond ja kuna hiljuti liigitati meid ümber „enam arenenud" piirkonnaks, keskendub meie uus programm piiratud arvule prioriteetsetele teemadele, mis avaldavad valitud investeerimisprioriteetidele mõõdetavat mõju.

Oleme rahul 2014.–2020. aasta programmide uue rõhuasetusega selgetele ja mõõdetavatele tulemustele ning tegeleme programmi senisest tõhusama rakendamisega. Muu hulgas võtame selleks kasutusele elektroonilise andmevahetuse (e-ühtekuuluvus) ja lihtsustatud kuluvõimalused. Uus programm toetab rakendusteaduslikku tegevust ja teadlaste koostööd tööstusega meie piirkonnas, kiire lairibaühenduse toomist igasse väikelinna ja külasse, millest saab kasu 145 000 leibkonda, jätkuvat toetust 15 000 ettevõttele projektide Local Enterprise Offices (LEO) ja Enterprise Ireland kaudu, rohkem kui 10 000 sotsiaalkorteri ja madala sissetulekutasemega leibkonna eluaseme energiatõhususe tõstmist ning majanduslikku, sotsiaalset ja keskkondlikku kasu toovaid säästva linnaarengu strateegiaid.

ERFi kaasrahastatav programm mahuga 320 miljonit eurot pakub meie piirkonna ettevõtetele suurt valikut toetusi. Muu hulgas toetatakse otseselt teadus- ja innovatsioonitegevust, teadusuuringuprogrammides osalemist ning innovatsioonipartnerlusi ettevõtte tegevusega seotud valdkondi uurivate

teaduskeskustega. Programm toetab äriteabe, nõustamisteenuste, suutlikkuse tõstmise teenuste, mentorluse ja finantstoetuse pakkumist mikroettevõtjatele LEOde kaudu ning väikeste ja keskmise suurusega tootmisettevõtete ja rahvusvaheliselt kaubeldavaid teenuseid pakkuvate ettevõtete arenguprogrammi käigushoidmist. Lisaks toob kõikjale ulatuva kiire lairibaühenduse loomine suurt kasu piirkonna VKEdele parema arengukeskkonna ja e-ärirakenduste kasutuselevõtmise potentsiaali näol.

Samuti on programmi näol tegu strateegilise nihkega teadustaristu rajamise toetamiselt rakendusteadusliku uurimistöö ja turustamise toetamise suunas. Kooskõlas Iirimaa aruka spetsialiseerumise strateegiaga rõhutatakse senisest rohkem tööstuse osalemist rahastatavates teadusprojektides.

▸Mürkainete mõju keemilist ja bioloogilist analüüsi hõlmav teadustegevus merekeskkonnaametis ja toiduohutusametis.

Meie programmipartnerid valitsusasutustes, riigiametites, kohalikes omavalitsustes ja kõrgharidusasutustes tagavad programmi meetmete teostamise, sh projektide valimise ja kinnitamise ning maksetaotluste ja kuludeklaratsioonide esitamise võimalikult tõhusal ja piirkonna toetusesaajatele maksimaalselt kasu tooval viisil.

GERRY FINN – *Piirkonna Border, Midland and Western 2014.–2020. aasta rakenduskava korraldusasutuse juhataja*

▸LEEDU

ENERGIATÕHUSUS LEEDUS: RAHASTAMISVAHENDITEST ON ABI

Energiakasutuse tõhusus on oluline majanduse keskkonnasäästlikumaks muutmiseks ning avaliku sektori ja erasektori kulude vähendamiseks. Seetõttu on energiatõhusus üks Leedu 2014.–2020. aasta ELi investeeringute rakenduskava peamistest strateegilistest eesmärkidest.

Nihe tõhusama energiakasutuse suunas

Energiatõhusus on viimasel aastakümnel Leedus kiiresti suurenenud, kuid energiakasutus on endiselt palju kõrgem kui paljudes teistes liikmesriikides. Üks võimalus energiatõhususe tõstmiseks on vanade kortermajade, mida Leedus on ligikaudu 37 000, renoveerimine. Selle protsessi edukaks haldamiseks oleme alates 2009. aastast rakendanud kortermajade renoveerimiseks mõeldud rahastamisvahendeid.

Algusest peale on selle protsessi teel olnud erinevaid takistusi. Lisaks rahaliste vahendite vähesusele on tulnud võidelda üldsuses levinud arvamusega, et renoveerimine ei tasu ennast ära. Nüüdseks räägivad tulemused enda eest: kuna nõudlus laenude järele ületab saadavalolevaid vahendeid, saame rõhuda renoveerimise kõrgetele kvaliteedistandarditele. Analüüs näitab, et paljude renoveeritud hoonete energiakulu vähenes 50 %. Energiatõhususe väärtust saab ja peab siiski mõõtma ka muu järgi peale renoveeritud hoonete arvu ja saavutatud energiasäästu. Oluline on ka elukvaliteedi tõus, mida pakub võimalus elada ohutus ja tervislikus keskkonnas.

Rahastamisvahendite kasutamine

ELi fondid ja rahastamisvahendid on alati olnud energiatõhususe tõstmises keskse tähtsusega. 2009. aastal asutati kortermajade renoveerimise sihtotstarbega 227 miljoni euro suurune varahaldusfond JESSICA. Kuna rahastamisvahendite kasutamine energiasektoris vastas ootustele ja mitme

Hoone renoveerimine JESSICA rahastamisel. Kui renoveeritud hoonete energiakulud vähenesid, suurenes nõudlus rahastamise järele.

ettevalmistatud projekti vastu näidati üles suurt huvi, asutati 2014.–2020. aasta finantsraamistikus kolm uut fondi: JESSICA II, Kortermajade Renoveerimisfond (Multi-Apartment Building Modernisation Fund, MBMF) ja Energiatõhususfond (Energy Efficiency Fund, ENEF).

Leedu avaliku sektori investeeringute ameti hallatav MBMF on 30 miljonit eurot hõlmav rahastamisvahend, JESSICA II aga „fondide fond" mahuga 150 miljonit eurot, mis asutati suurte erasektori investeeringute ligitõmbamiseks, et ELi fondide investeeringuid võimendada ning täita suurt nõudlust investeeringute järele.

Äsja loodud ENEF (79 miljonit eurot) väljastab laene üldkasutatavate hoonete renoveerimiseks ja tagatisi tänavavalgustusprojektide teostamiseks. Lisaks projektidesse investeerimisele on fondi ülesanne arendada ESCO mudelit, mis ei ole Leedus veel laialdast rakendamist leidnud. See tõmbab ligi erasektori investeeringuid ja eraettevõtete kogemusi, et ELi fonde tõhusamalt kasutada ja riske maandada. Praegu otsib Leedu avaliku sektori investeeringute amet potentsiaalseid investoreid, kes huvituksid Leedu energiatõhususprojektidesse investeerimisest.

2014.–2020. aasta programmitöö perioodil on meie eesmärk leida võimalusi ELi fondide tootluse suurendamiseks ja käibevahendite võimalikult ulatuslikuks kasutamiseks. Selleks kavatseme kasutada senisest rohkem rahastamisvahendeid. Töötame välja turu vajaduste analüüsi metoodikat, mis võimaldaks hinnata rahastamisvahendite pakutavaid võimalusi ja nende kasutamispotentsiaali teistes üldkasutatava taristu valdkondades, näiteks energia, reovee puhastamine, transport, maanteetaristu ja IT.

ALOYZAS VITKAUSKAS – *Leedu rahandusministri asetäitja, Leedu 2014.–2020. aasta rakenduskava järelevalvekomitee esimees*

PORTUGAL

ASSOORIDE KONKURENTSIVÕIME TÕSTMINE

Assooride saarestik koosneb üheksast Atlandi ookeani keskosas asuvast asustatud saarest, mis paiknevad alal kogupikkusega üle 600 km. Piirkonna geograafilise

asendi ja majanduse eripärade tõttu on Assooride autonoomset piirkonda alati käsitletud äärepoolseima piirkonnana Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 349 tähenduses. 2007.–2013. aasta programmitöö perioodil oli Assooride autonoomse piirkonna avaliku sektori investeerimisrahastuse oluliseks osaks ERFi rakenduskava PROCONVERGENCIA.

PROCONVERGENCIA on laiaulatuslik programm, mis hõlmab paljusid erinevaid toetusmeetmeid põhiteenuste juurdepääsetavuse tagamiseks ning haridus-, sotsiaal- ja keskkonnataristu arendamiseks. Muu hulgas pakub see vahendeid erasektori investeeringute ligitõmbamiseks ja täiendamiseks ning piirkonna ettevõtete tegevust toetavate piirkonnaväliste majandussüsteemide loomiseks. Programmi saavutusi näitavad mitmed edukad projektid, näiteks:

- läänepoolseima saarterühma ühendamine tsentraalse saarterühmaga veealuse kiudoptilise kaabliga;
- Assooride Ülikoolile hoonete ehitamine ja muud riiklikku koolivõrgustikku puudutavad meetmed;
- Faiali saarel asuva suurel arvul keskse ja läänepoolse saarterühma elanikke teenindava haigla laiendamine;
- majaka renoveerimine ja ümberehitamine vulkanoloogiakeskuseks; RegioStars 2011 võitja;
- Terceia saare maanteetaristu, mis ühendab reisi- ja kaubasadamat, kalasadamat, lennujaama ja olulist tööstusparki piirkonna halduskeskuseks oleva Angra do Heroísmo linnaga.

PROCONVERGENCIA prioriteete seoses erasektori investeeringute ligitõmbamisega illustreerib suurepäraselt projekt „Biomassipelletite tootmine Assooride autonoomses piirkonnas”:

- 1) toimub kohaliku tooraine väärindamine;
- 2) toodetakse piirkondlikku toodet, kasutades piirkonna majanduses kesksel kohal olevat toorainet; ja
- 3) edendatakse piirkondlike toodete eksporti.

Projekti kava näeb ette tööstuse mastaabi kasvu tänu piirangute kõrvaldamisele kohalikult turult, klastripõhise lähenemisviisi rakendamist piirkonna jaoks olulisele tööstusele ja rahvusvahelise laienemise võimalust. Abisaajast ettevõte NaturalReason esitas üheaegselt kolm projektitaotlust täiesti autonoomsete tootmiskeskuste ja nende juhtimiskeskuste rajamiseks Assooride kolmel saarel (São Miguel, Terceira ja Pico), mis hakkavad varustama kohaliku turu asjaomast segmenti ning saavad voli sõlmida tarnelepinguid vastavalt oma tootmisvõimsusele. Kava kohaselt peaks projekt tooma kaasa üheksateistkümne töökoha loomise igal saarel.

RUI AMANN – *Assooride autonoomse piirkonna korraldusasutus*

Kogumaksumus:
15 600 000 EUR
ELi toetus:
7 400 000 EUR

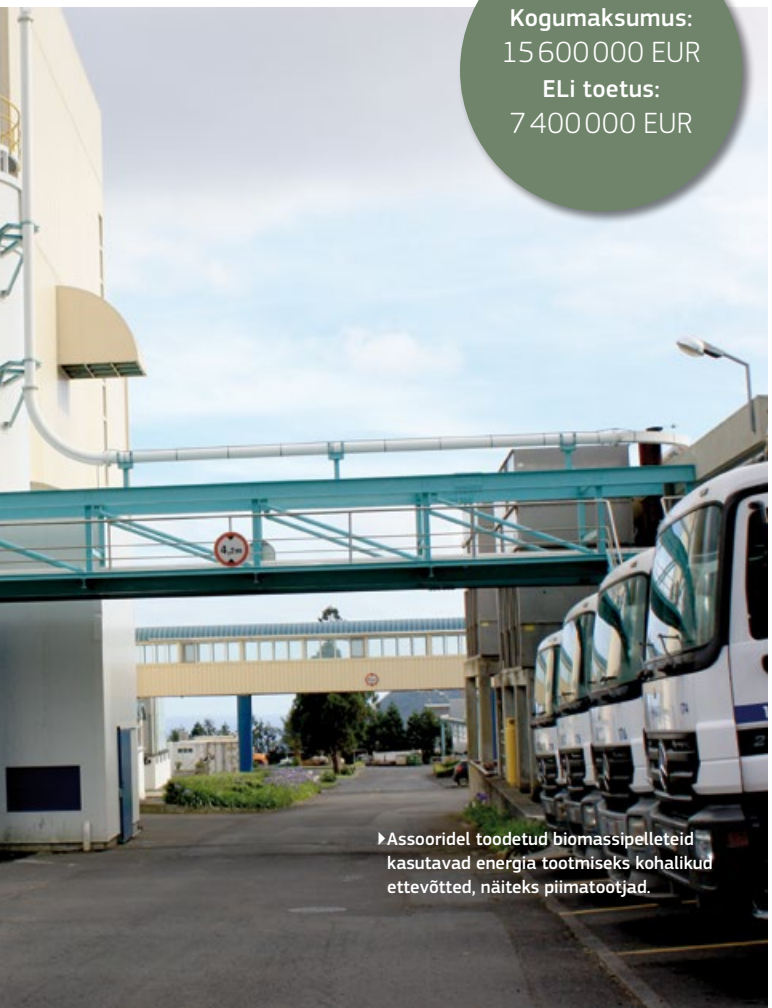

▸Assooridel toodetud biomassipelleteid kasutavad energia tootmiseks kohalikud ettevõtted, näiteks piimatootjad.

TEHKE OMA HÄÄL KUULDAVAKS
regio-panorama@ec.europa.eu

UUDISED
[LÜHIUUDISED]

AVALIK ARUTELU TEEMAL „ENERGIALIIT JA ARUKAD SAARED"

Euroopa Liidu saarte kaubandus-tööstuskodade võrgustik INSULEUR pidas 10. juulil Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitees avaliku arutelu. Sellel ürituse teemaks oli „Energialiit ja arukad saared" ning seal käsitleti saarte probleeme ja võimalusi seoses energiapoliitikaga.

Energialiit, mille eesmärk on varustada ELi kodumajapidamisi ja ettevõtteid turvalise, säästva, konkurentsivõimelise ja taskukohase energiaga, on Junckeri komisjoni üks prioriteetsetest eesmärkidest. Energialiidus on ELi paljudel saartel eristaatus, kuna nende taristutingimused ja energiavarustus erinevad oluliselt mandri-Euroopa omadest. Need piirkonnad, kus elab kokku 20 miljonit inimest, ehk ligi 4% ELi elanikkonnast, on Euroopa energiavõrgu oluline osa.

Ehkki saared on tihti äärepoolseimad piirkonnad, mille ühendus mandriga on nõrk ja turuosa väike, pakuvad need palju võimalusi taastuvenergia – päikese-, tuule- ja mereenergia – kasutamiseks. Samuti on need oma väiksuse ja turgude suhtelise eraldatuse tõttu soodsaks katselavaks energiatõhususe pilootprojektidele.

Kuna 2014.–2020. aasta rahastamisperioodil on energiatõhususe ja taastuvenergia projektidesse investeerimiseks ette nähtud 38 miljardit eurot ERFi ja Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi vahendeid, võivad ELi saared välja arendada nutivõrke ja saada tõelisteks teerajajateks säästva energiatootmise ja -kasutuse alal.

LISATEAVE
www.insuleur.org/noticia.php?Cod_not=172

ELi-HIINA JA ELi-CELACI ARUANDED

Hiljuti avaldati ja tehti Inforegio veebisaidil kättesaadavaks kaks uut rahvusvahelisi suhteid käsitlevat aruannet.

Esimene neist on aruanne ELi-Hiina poliitikaalasest koostööst aastatel 2006 kuni 2015. Selles antakse ülevaade Euroopa Komisjoni regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadi ning Hiina riikliku arengu- ja reformikomisjoni regionaalpoliitikaga seotud koostööst üheksa aasta vältel. Iga-aastased kõrgetasemelised seminarid, ühisaruanded ja mõlema osapoole piirkondade ja linnade ametiasutuste esindajatele korraldatud külastused aitasid vahetada kogemusi piirkondade ja linnade arengu, haldussuutlikkuse suurendamise ja muudel teemadel. Aruandes väljendatakse lootust, et ELi-Hiina 2020. aasta strateegiline koostöökava pakub veel võimalusi samalaadseks koostööks.

Teine aruanne avaldati 2015. aasta juunis toimunud ELi-CELACi tippkohtumise ajal ning selles tehakse kokkuvõte ELi ja Ladina-Ameerika riikide kaheksa-aastasest koostööst regionaal- ja linnapoliitika ning piiriülese poliitika valdkonnas. Külluslikult illustreeritud aruandes kirjeldatakse paljusid näitlikke projekte. Samuti antakse selles sõna **volinik Crețule** ja Ladina-Ameerika partnerriikide ministritele.

LISATEAVE
www.ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/international/

ELi ALPI PIIRKONNA STRATEEGIA AVAMINE

28. juulil avas Euroopa Komisjon ELi Alpi piirkonna strateegia (EU strategy for the Alpine region, EUSALP). Seitset riiki ja rohkem kui 70 miljonit kodanikku hõlmava strateegia eesmärk on tugevdada piirkonnas koostööd, mis annaks hoogu juurde majanduskasvule, taristu arendamisele, keskkonnakaitsele ja energiajuhtimisele.

Alpi piirkond on pikka aega olnud üks maailma rikkamaid piirkondi ning Euroopa majandus- ja innovatsioonitegevuse üks tulipunkte. Siiski on selle piirkonna riikidel palju ühiseid probleeme, muu hulgas seoses ühenduvuse ja kliimamuutusega.

EUSALP on ELi neljas makropiirkondlik strateegia – sidus raamistik liikmesriikidele ja teistele samas geograafilises piirkonnas asuvatele riikidele. Nende olemasolevatele võrgustikele ja ELi programmidele, näiteks ESI fondidele, rajanevate strateegiate eesmärk on leida ühistele probleemidele lahendusi ning parendada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust.

EUSALP, milles osaleb seitse riiki – Austria, Prantsusmaa, Saksamaa, Itaalia, Sloveenia, Liechtenstein ja Šveits – hõlmab kokku 48 piirkonda ja keskendub neljale peamisele poliitikavaldkonnale:

▸1. majanduskasv ja innovatsioon: teadustegevuse, turismi ja VKEde edendamine ja toetamine;

▸2. ühenduvus ja liikuvus: maantee- ja raudteetaristu ning lairibaühendusele juurdepääsu parendamine kõrvalistes piirkondades;

▸3. keskkond ja energia: piirkondade vahendite koondamine keskkonna kaitsmiseks ja energiatõhususe edendamiseks;

▸4. piirkonnale kindla ja tõhusa valitsemismudeli loomine.

Regionaalpoliitika volinik **Corina Crețu** avaldas usku EUSALPi potentsiaali ja teostatavusse: *„Alpi piirkonnad on pikka aega koostööd teinud ja juba on loodud mitmeid võrgustikke. Selle strateegia eesmärk on olemaolevat solidaarsust tugevdada. Tegu on Euroopa neljanda makropiirkondliku strateegiaga; meie kogemused näitavad, et nende edu oleneb suurel määral osaliste pühendumusest ja isevastutusest. Seega vajame ELi Alpi piirkonna strateegia potentsiaali täielikuks kasutamiseks tugevat poliitilist juhtimist ning kõigi piirkondlike ja riiklike partnerite osalemist."*

Selle aasta lõpuks peaks strateegia saama ka Euroopa Ülemkogu toetuse.

▸LISATEAVE
http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/macro-regional-strategies/alpine/

DIGITAALNE ÜLEMINEK VKEde HULGAS

Oktoobris avaldab kommunikatsioonivõrkude, sisu ja tehnoloogia peadirektoraat kutse osalemiseks uute piirkondlike ettevõtlusökosüsteemide loomises, mis pakuksid tootmissektori VKEdele ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtetele (ettevõtetele, mille turukapitalisatsioon on 2–10 miljardit dollarit) tehnilist tuge ja rahastamisvõimalusi digitaalse ülemineku läbimiseks. Programmi 2. faasis (2015–2018) võivad innovatsioonisõlmedena toimivad piirkondlikud kompetentsikeskused taotleda rahastust kompetentsikeskuse ja piirkonna VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtete vahelise jätkusuutliku tehnoloogiaalase koostöö teostatavuse hindamiseks. Selline koostöö peaks andma tulemuseks uusima tehnoloogiaalase teadmussiirde, võimaldamaks digitaalset üleminekut. Uuritakse ka võimalust toetada sellist koostööd regionaalpoliitika fondidest.

▸LISATEAVE
www.i4ms.eu

UUS JUHEND KULUDE-TULUDE ANALÜÜSIMISEKS PROJEKTIDE HINDAMISEL

Kuna on ette näha ligikaudu 500 suure investeerimisprojekti teostamist 2014.–2020. aasta programmitöö perioodil, muudeti nõutava hindamismenetluse (kulude-tulude analüüsi) lähenemisviisi vastavalt uutele nõuetele, ja see avaldati uues sidusrühmadele mõeldud juhendis.

Üks strateegia „Euroopa 2020” olulisematest eesmärkidest on valida majanduslikult soodsaimad projektid, mis avaldaksid arvestatavat mõju töökohtade loomisele ja majanduskasvule.

Seetõttu tuleb kõigi ERFi ja Ühtekuuluvusfondi rakenduskavadesse kaasatavate suurprojektide (rahastamiskõlblike kuludega üle 50 miljoni euro) puhul teostada kulude-tulude analüüs, mis on nüüdsest kaasrahastamise kohustuslik eeltingimus.

Kulude-tulude analüüsi kasutatakse investeerimisotsuse kaalumiseks. See aitab hinnata projekti mõju üleüldisele heaolule ja projekti panust ELi ühtekuuluvuspoliitika eesmärkide saavutamisse.

Reformitud ühtekuuluvuspoliitikas kehtivad senisest rangemad nõuded kulude-tulude hindamise rakendamisele projektide hindamises ja otsustusprotsessis. Samuti on avaldatud uusi menetlusi kirjeldav juhend.

Kontrollitavad meetodid

Kulude-tulude analüüs tähendab kõigi projektiga ühiskonnale kaasnevate tulude ja kulude mõõtmist rahas; tegu on riiklike ja piirkondlike ametiasutuste jaoks väga olulise juhtimisvahendiga. Tõenduspõhise ja eduka poliitika ajamiseks tuleb teha objektiivsetel ja kontrollitavatel meetoditel põhinevaid investeerimisotsuseid. Seetõttu on komisjon alati soovitanud kulude-tulude analüüsi kasutamist kõigi projektide puhul, mille maht on üle 50 miljoni euro.

„Kulude-tulude analüüs peaks võimaldama otsuseid järjekindlalt hinnata lähtuvalt nende tagajärgedest. Komisjon on kulude-tulude analüüsi rakendamise alal eesrinnas.“

MILANO ÜLIKOOLI PROFESSOR MASSIMO FLORIO, KES ON VIIMASED 20 AASTAT OSALENUD KULUDE-TULUDE ANALÜÜSI METOODIKA VÄLJATÖÖTAMISES

Analüüs peaks aitama kontrollida, kas projekt vajab ELi rahastust ja kas projekt on ESI fondide vahendite investeerimist väärt.

Suurprojektile kaasrahastuse hankimiseks peab asjaomane korraldusasutus avaldama üksikasjalikku teavet. Uues juhendis kirjasolevad põhimõtted, meetodid ja kriteeriumid aitavad toetusesaajatel, avaliku sektori otsustajatel ja sõltumatutel järelevalvajatel mõista, millist teavet on vaja investeerimisprojekti pakutava sotsiaalmajandusliku kasu ja sellega kaasnevate kulude hindamiseks.

Ühine lähenemisviis

Uus juhend keskendub praktilistele aspektidele ja rakendab heaolumajandusteaduse uusimaid teooriaid, et selgitada välja, kas projekt muudaks ühiskonda paremuse suunas. See on mõeldud paljudele erinevatele kasutajatele, sh komisjoni vastutavatele ametnikele, liikmesriikide ja kandidaatriikide

ametnikele, finantsasutuste töötajatele ja konsultantidele, kes osalevad investeerimisprojektide hindamises.

Kulude-tulude analüüsi etappideks on valitud investeerimisvõimaluse finantsanalüüs, majanduslik analüüs ja riskihindamine ning keskkonnamõjude hindamine. Kulude-tulude analüüsi tegemiseks on vaja selgitada, kuidas on projekt kooskõlas rakenduskava(de) asjaomaste prioriteetsete investeerimissuundadega ning kuidas panustab projekt nende prioriteetsete investeerimissuundade eesmärkide saavutamisse ja sotsiaalmajanduslikku arengusse.

Kulude-tulude analüüsi mõistetavuse ja praktilise rakendamise edendamiseks sektorites, millele juhend suunatud on, sisaldab see mitmeid juhtumiuuringuid, muu hulgas transpordi, keskkonna, energia, lairibaühenduste, teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni valdkonnas.

Kõrgemad läved ja vähem suurprojekte

Ühtekuuluvuspoliitika investeerimisprojektid peavad vastama strateegiale „Euroopa 2020" ning lähenema sidusalt erinevate ELi rahastamisallikate, näiteks ESI fondide ja Horisont 2020 kasutamisele. Potentsiaalsed suurprojektid peavad eelkõige vastama ELi temaatilistele eesmärkidele, seejärel investeerimisprioriteetidele ja seejärel spetsiifilistele eesmärkidele, ning läbima tulemustel ja tulemusnäitajatel põhineva analüüsi. Selles lähenemisviisis seostatakse projekte vahetult programmidega. Tulemusi saab mõõta käegakatsutavate tulemusnäitajate kaudu.

2014.–2020. aasta programmitöö perioodil on lävi senisest kõrgem (seitsmenda temaatilise eesmärgi alla liigituvate transpordi- ja energiaprojektide puhul 75 miljonit eurot) ja seotud rahastamiskõlblike kuludega (mitte kogukuludega). Seetõttu suurprojektide arv väheneb. 2007.–2013. aastal investeeriti rohkem kui 1000 suurprojekti ligikaudu 80 miljardit eurot. Uute lävetasemete tõttu prognoositakse 2014.–2020. aasta programmitöö perioodiks ligikaudu 500 suurt investeerimisprojekti, mida liikmesriigid peaksid otseselt kajastama oma rakenduskavades.

JASPERite oluline roll

Suurprojektide arendamises ja hindamises on sõltumatute ekspertide ja nõustajatena senisest suurem roll JASPERitel. Tegu on komisjoni (regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadi), Euroopa Investeerimispanga ning Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga partnerlustega. JASPERid hindavad suurprojekte ja esitavad komisjonile sõltumatu kvaliteedihinnangu, millega tagatakse kõigis liikmesriikides ja sektorites ühesuguste eeskirjade järgimine.

JASPERite osalus aitab tagada projektide tõepärase ja piisavalt põhjaliku esitlemise ning – sõltumatu kvaliteedihinnangu kaudu – heade projektide kinnitamise.

Kulude-tulude analüüsi juhendi ettevalmistamisel andsid JASPERid regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadile tehnilist laadi nõu, eriti suurte taristuprojektide praktiliste aspektide osas ning kulude-tulude analüüsi heade tavade ja korduma kippuvate vigade osas. Tulevikus korraldab komisjon koos JASPERitega korrapäraselt kulude-tulude analüüsi foorumeid, kus vahetatakse kulude-tulude analüüsi häid tavasid ja kogemusi, et investeerimisprojektide hindamist jätkuvalt täiustada.

KULUDE-TULUDE ANALÜÜSI JUHENDI AVALDAMINE

Juulis korraldas komisjon konverentsi, kus esitles peamistele sidusrühmadele uut kulude-tulude analüüsi juhendit, mida tuleb järgida ERFi ja Ühtekuuluvusfondi kaasrahastuse taotlemisel investeerimisprojektidele 2014.–2020. aasta programmitöö perioodil.

Üritusel esitleti kulude-tulude analüüsi põhimõtete investeerimisprojektidele rakendamise olulisi aspekte ja praktilisi juhiseid. Ekspertidest kõnelejad selgitasid suurprojektide ja kulude-tulude analüüsi lähenemisviisiga seotud peamisi õiguslikke, menetluslikke ja metoodilisi muudatusi.

Regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadi peadirektor **Walter Deffaa** sõnul on kulude-tulude analüüsi juhendi eesmärk kombineerida järjekindel lähenemisviis praktilise rakendamisega.

▸JUHENDI SAATE ALLA LAADIDA SIIT
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/cba_guide.pdf

STRATEEGIA „EUROOPA 2020” EESMÄRKIDE SAAVUTAMISE MÕÕTMINE

2010. aastal alustati ELi kümneaastast tööhõive ja majanduskasvu strateegiat „Euroopa 2020” eesmärgiga luua tingimused arukaks, jätkusuutlikuks ja kaasavaks majanduskasvuks. Strateegia „Euroopa 2020” indeks põhineb strateegia esimese nelja aasta kohta kogutud andmetel ning aitab tagada selle toimivust liikmesriikide ja piirkondade kriisijärgse strateegiana.

Indeks kajastab strateegia „Euroopa 2020” viit põhieesmärkide valdkonda – tööhõive, haridus, vaesus, innovatsioon ning kliimamuutus ja jätkusuutlik energiamajandus. See omistab liikmesriikidele, piirkondadele ja linnadele iga eesmärgi kohta hinde, mis näitab eesmärgi saavutamise määra.

ELi ülevaade

Strateegia „Euroopa 2020” esimese nelja aasta jooksul edenes peamiselt ELi ja riikide eesmärkide saavutamine. Majanduskriisi tõttu jäi paljudes riikides tööhõive- ja vaesusmäär praktiliselt muutumatuks. Kuue liikmesriigi näitajad halvenesid. Suurim, kuuepunktiline langus toimus Küprosel, ning Kreeka ja Portugal kaotasid mõlemad kolm punkti.

Mõju piirkondadele

Analüüs näitab ka eesmärkide saavutamise edenemist ELi piirkondade lõikes. Eri piirkondade erinevad tulemused – ka samas riigis – annavad hea võimaluse tuvastada ja jagada häid tavasid.

Ühtekuuluvuspoliitika piirkonnakategooriatest lähtudes võib öelda, et tööhõivemäär, kolmanda taseme hariduse omandamise määr ning teadus- ja arendustegevuse rahastus SKP suhtes on „vähem arenenud” piirkondades oluliselt madalam, samas kui „enam arenenud” piirkondadel on kõik strateegia „Euroopa 2020” tulemusnäitajad palju kõrgemad.

Lisaks nähtub indeksist, et pealinnapiirkonnad on tihti riigisiseses võrdluses esimeste seas. Pealinna ja paremuselt teise piirkonna vaheline erinevus on eriti suur Bulgaarias, Rumeenias ja Slovakkias. Rumeenia ja Bulgaaria pealinnapiirkondade tulemused ületavad mitme EL-15 liikmesriigi, näiteks Hispaania, Kreeka ja Itaalia, tulemusi. Bratislava piirkonna tulemused on paremad kui 21 liikmesriigi üldtulemused. Analüüs näitab, et suured linnad saavad indeksis üldiselt paremaid hindeid kui väikesed linnad, äärelinnad ja maapiirkonnad. Hollandi, Rootsi ja Soome linnad on juba saavutanud strateegia „Euroopa 2020” eesmärgid vaesuse vähendamise, tööhõive ja hariduse alal.

STRATEEGIA „EUROOPA 2020” INDEKS
ELi VIIS PEAMIST EESMÄRKI, 2010–2012

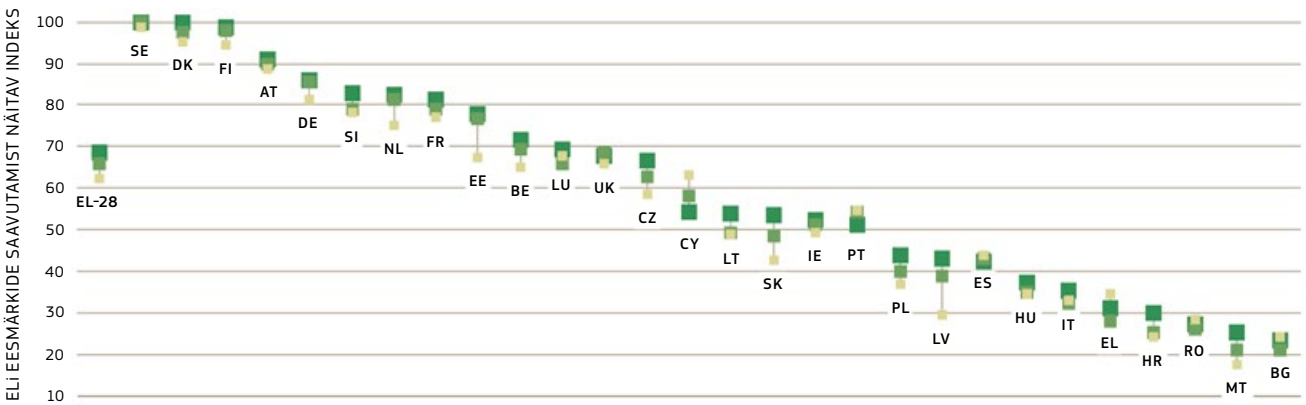

2012
2011
2010

ELi eesmärkide saavutamist näitav strateegia „Euroopa 2020” indeks riikide tasandil. 2012. aastaks olid Rootsi ja Taani kõik oma eesmärgid saavutanud või ületanud. Kolm Balti riiki täitsid eesmärke kõige kiiremini, suurendades oma hindeid rohkem kui kümne punkti võrra. (100 = kõik eesmärgid saavutatud või ületatud, 0 = ükski eesmärk ei ole märkimisväärsel määral saavutatud)

Allikas: Euroopa Komisjon, tuginedes Eurostati ja EEA andmetele

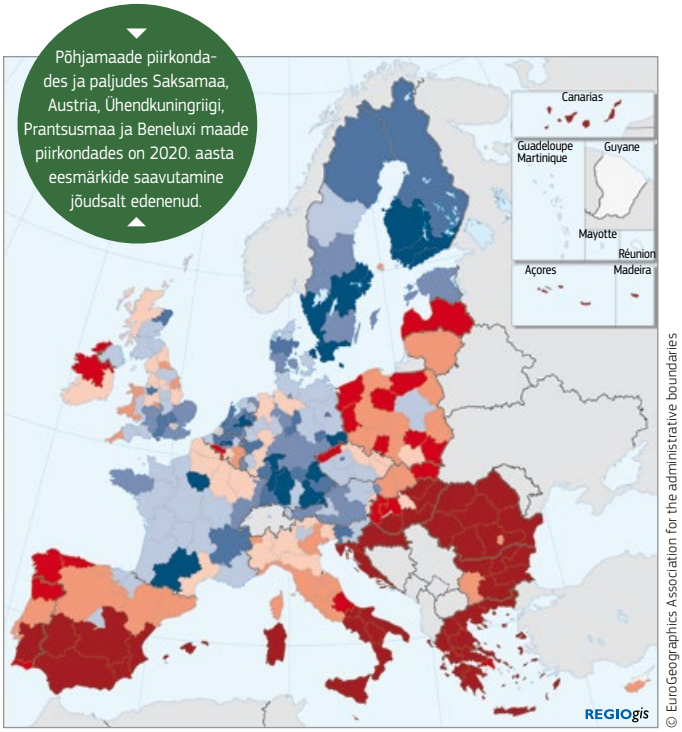

STRATEEGIA „EUROOPA 2020" INDEKS – ELi NELI PEAMIST EESMÄRKI, 2012

ELi EESMÄRKIDE SAAVUTAMIST NÄITAV INDEKS

< 35	50 – 60	70 – 80	90 – 95
35 – 50	60 – 70	80 – 90	> 95

100 = kõik eesmärgid saavutatud või ületatud
0 = ükski eesmärk ei ole märkimisväärsel määral saavutatud
ELi keskmine = 71,4

Allikas: Euroopa Komisjon, tuginedes Eurostati ja EEA andmetele

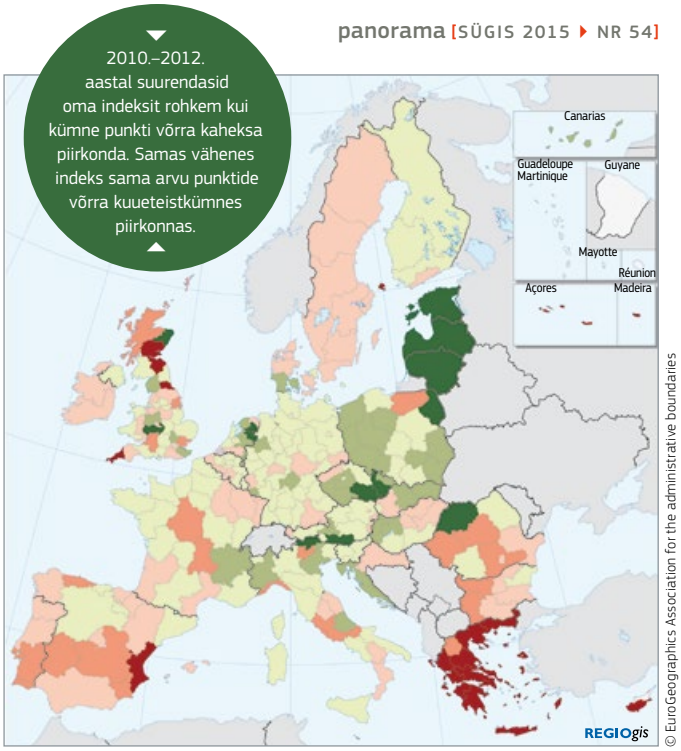

STRATEEGIA „EUROOPA 2020" INDEKSI MUUTUS – ELi NELI PEAMIST EESMÄRKI, 2010–2012

ELi EESMÄRKIDE SAAVUTAMIST NÄITAVA INDEKSI MUUTUS

< -8	-4 – 0	4 – 8
-8 – -4	0 – 4	> 8

>0 = eesmärkide saavutamine on edenenud
≤0 = eesmärkide saavutamine ei ole edenenud
ELi keskmine = 3

Allikas: Euroopa Komisjon, tuginedes Eurostati ja EEA andmetele

Seda erinevust põhjustavad peamiselt paremad töövõimalused ja hariduse omandamise võimalused ning madalam vaesusmäär Ühtekuuluvusfondist abi saavate riikide suurtes linnades [1]. Samas on Ühtekuuluvusfondist abi mitte saavate riikide suurte linnade vaesus- ja tõrjutusmäär kõrgem ja tööhõive madalam, kuna edukad ja jõukad on kolinud äärelinnadesse ning linnakeskustesse koguneb rohkem vaeseid ja töötuid.

Siht aastaks 2020

Analüüs aitas välja selgitada takistusi strateegia „Euroopa 2020" eduka rakendamise teel. Ootuspäraselt leiti, et majanduskriis on raskendanud tööhõive tõstmise ja vaesuse vähendamise eesmärkide saavutamist ning raskendab seda teatud riikides jätkuvalt. Teadus- ja arendustegevuses on kõikjal edusamme tehtud, kuid 2020. aasta eesmärgi saavutamiseks peab tõus olema kiirem. Innovatsioonitegevus on kontsentreerunud innovatsioonikeskustesse ega näita vähem arenenud piirkondadesse levimise märke. EL on saavutanud edu taastuvenergia kasutuselevõtmise ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärkide alal, kuid osalt on selle põhjuseks energianõudluse vähenemine seoses kriisiga. Haridus-eesmärgi saavutamine edeneb üsna hästi, kuid kõrge tööhõive taastumine võib seda aeglustada.

Kokkuvõttes võib öelda, et suurteks eesmärkideks on vaesuse vähendamine ning tööhõive ja innovaatilisuse suurendamine, säilitades teistes sihtvaldkondades positiivseid trende. Kuna ELi ühtekuuluvuspoliitika raames investeeritakse ligikaudu kolmandik ELi eelarvest strateegia „Euroopa 2020" võtmevaldkondadesse, aitab indeks liikmesriikidel ja piirkondadel keskenduda oma olulisematele probleemidele ja arenguvajadustele, et maksimeerida ELi rahastuse mõju.

(1) Ühtekuuluvuspoliitika toetust saavad 2014.–2020. aastal riigid, kelle kogurahvatulu elaniku kohta on alla 90 % ELi keskmisest (Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Kreeka, Küpros, Leedu, Läti, Malta, Poola, Portugal, Rumeenia, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi Vabariik, Ungari).

LISATEAVE
http://europa.eu/!wy97Wg
Lugege ka artiklit *Panorama* 52. numbri leheküljel 24:
http://europa.eu/!YB78tb

Investeeringute kogumaht:
2 200 000 EUR

JEREMIE Holding Fundi osalus:
700 000 EUR

KREEKA

IKT RISKIKAPITALIFONDID AITAVAD LUUA EDUKAID IDUFIRMASID

Incrediblue kasutab info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaid, et luua Vahemere jahtlaevalaenutuse e-turg, mille abil võib igaüks endale jahtlaevapuhkust lubada.

Incrediblue on üks algatuse JEREMIE kaudu (mida korraldatakse Euroopa Investeerimisfondi kaudu) riskikapitalifondidest rahastatud 45 innovaatilisest Kreeka idufirmast, mida kaasrahastati Kreeka „digitaalse lähenemise" rakenduskavast, Euroopa Regionaalarengufondist ja erakapitalist.

Kolm aastat tagasi käivitatud Incrediblue on välja töötanud põhjaliku jahtlaevade laenutamise e-platvormi, mis muudab traditsioonilist arusaama, et jahtlaevapuhkusel käimiseks on vaja palju raha või meresõidukogemust. Kliendid saavad e-platvormil valida sihtkoha, jahtlaeva tüübi ja broneeringu kuupäevad. Puhkaja valib endale sobiva jahtlaeva ja pärast broneerimist leiab Incrediblue broneeringule ühe 200 kogenud kaptenist.

Incrediblue asutaja ja tegevjuhi **Antonios Fiorakise** sõnul: „Reisihuvilised on tüdinud iga-aastastest kuurordipuhkustest, mistõttu suureneb kogu maailmas nõudlus mittetraditsiooniliste puhkusereiside järele. Incrediblue annab võimaluse valida täiesti ainulaadne reisikogemus, kus staatilist hotelliaknavaadet asendab sama hinnaga pidevalt muutuv vaade jahitekilt."

Kolme edukalt tegutsetud aasta järel sai ettevõte hiljuti 1,6 miljoni euro suuruse rahasüsti investorite konsortsiumilt ja JEREMIE fondilt Openfund II.

Algatus JEREMIE

JEREMIE IKT riskikapitalifondid investeerivad seemnetehnoloogiasiirdesse ja väga varajases faasis IKT-ettevõtetesse, kasutades Euroopa Liidu struktuurifonde väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete omakapitaliga rahastamiseks. Eesmärk on soodustada info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatele (IKT) spetsialiseerunud innovaatiliste ettevõtete arengut, et sellised ettevõtted panustaksid praeguse majanduskriisi kontekstis Kreeka e-ettevõtlusökosüsteemi kasvu.

Praegu vahendab Incrediblue Kreekas 850 jahtlaeva laenutamist ning koos Horvaatia, Türgi ja Hispaaniaga Vahemerel kokku 2100 jahtlaeva laenutamist. Uus investeering aitab ettevõttel laieneda kogu Vahemere rannikule ja broneeringute arvu mitmekordistada. Ettevõtte edu põhineb Kreeka algatuse JEREMIE õnnestunud kasutamisel. See algatus pakub uusi võimalusi avatuse, innovatsiooni ja e-ettevõtluse toetamiseks ja tugevdamiseks ning digitaalseks üleminekuks.

LISATEAVE
www.incrediblue.com

TAANI

IDUFIRMA ARENDAB MEREPÄÄSTES JA -SEIRES KASUTATAVAT DROONI

Taani ettevõte arendab eriotstarbelisi droone, mida saab kasutada merel ja mis maanduvad automaatselt liikuvatele laevadele.

CumulusOne on uut tüüpi kõrgtehnoloogiline droon, mis on spetsiaalselt välja töötatud merel kasutamiseks, näiteks merepääste, piraadiseire ja keskkonnaseire alal. Traditsiooniliselt kasutatakse nendeks otstarveteks erilisi lennukeid või helikoptereid.

Taanis Bornholmis asuv ettevõte Little Smart Things asutati 2013. aastal eesmärgiga arendada kaugjuhitavaid aerofotograafia- ja aerovideograafialahendusi ning peagi nägid nad mererakendustes head arenguvõimalust. Merel kasutamiseks sobiva tsiviildrooni loomiseks tuli välja töötada äärmiselt töökindel masin koos täpsete GPS-süsteemide ja autonoomse maandumise võimekusega.

Viimase 18 kuu jooksul on ettevõte arendanud drooni CumulusOne, mis kaalub vähem kui kaks kilogrammi ning mille kere on valmistatud süsinikkiust ja kevlarist. Ehkki tegu on lennukitüüpi drooniga, ei vaja see maandumisrada ning suudab vertikaalselt õhku tõusta ja maanduda väga väikesele liikuvale platvormile.

Drooni lennuaeg on kolm tundi ja see talub tuult kiirusega kuni 12 m/s. Need droonid suudavad maanduda ka väikestele veesõidukitele, millel ei ole helikopteri maandumisplatsi ega muud maandumisala. Tänu uudsele GPS-tehnoloogiale ja erilisele navigatsioonisüsteemile suudab droon maanduda täiesti automaatselt.

CumulusOne on täiskomplektne autonoomne süsteem. Pärast missiooni plaanimist alustab droon lendu operaatori käest. Seejärel teostab droon missiooni, pöördub laeva juurde tagasi ja maandub vertikaalselt täpselt õigesse kohta, kusjuures maandumisrada ei ole vaja. Tänu neile võimekustele on CumulusOne kasulik vahend sellistes valdkondades nagu mereotsingud ja -pääste, üle parda kukkunu päästmine, jääolude seire, piraadiseire ja keskkonnaseire.

Drooni arendamisel tehti tihedat koostööd Taani Tehnoloogiaülikooli kosmosetehnoloogia osakonna ja Aalborgi Ülikooliga, kes aitasid välja töötada täpseid GPS-andureid ja matemaatilisi mudeleid, mis on vajalikud automaatseks maandumiseks veesõidukitele. CumulusOne võimaldab kanda suhteliselt suurte mõõtmetega kuni 600 g raskust tööaparatuuri ning pakub küllaldaselt võimalusi täiendavaks kohandamiseks ja andurite täiustamiseks.

Little Smart Things sai projekti arendamiseks tagastamatut toetust Taani Innovatsioonifondist. Peagi investeerib projekti ka ERF. Asutaja ja tegevjuht **Esben Nielsen** tunnistati 2014. aastal Taani aasta ettevõtjaks.

LISATEAVE
http://littlesmartthings.com/

KN-LR-15-054-ET-N

AJAKAVA 2016

JAANUAR
_Horvaatia (HR)

Esimene iga-aastane EUSAIRi foorum

JAANUAR
_Sloveenia (SI)

EUSALPi avaüritus

JUUNI
_Brüssel (BE)

Aruka spetsialiseerumise kõrgetasemeline kohtumine

Lisateavet ürituste kohta leiate Inforegio veebisaidi jaotisest Päevakord: **http://ec.europa.eu/regional_policy/et/newsroom/events/**

HOIDKE ÜHENDUST

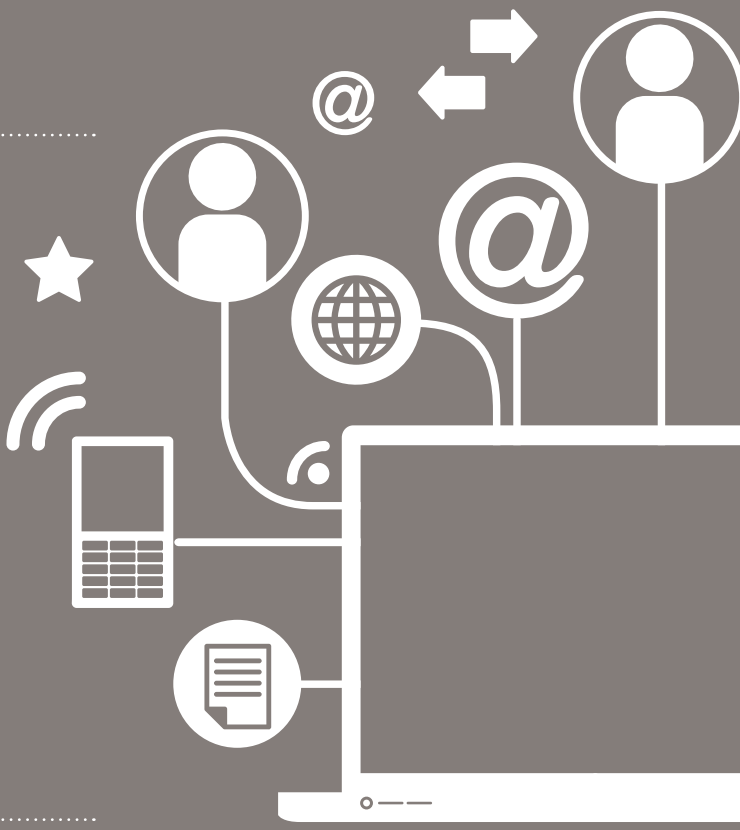

http://ec.europa.eu/regional_policy/et/

www.twitter.com/@EU_Regional

www.yammer.com/regionetwork
DG REGIO koostöövõrgustik

www.flickr.com/euregional

Liituge meie REGIOFLASH-iga
www.inforegiodoc.eu

www.twitter.com/CorinaCretuEU

Väljaannete talitus

Euroopa Komisjon, Regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraat
Teabevahetus – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Bruxelles
E-post: regio-panorama@ec.europa.eu
Veebileht: http://ec.europa.eu/regional_policy/et/